

XXXI

Iemplacuit ut quicumque clerici uel diaconi pro necessitate
 ecclesiarum non obtemperauerint episcopis suis uoluntatibus eos
 ad honorem in sua ecclesia promouere nec illi ministrent
 in gradu suo unde recedere noluerunt. **S**I QUIS
 clericorum pauper promotus in ordine potest habere
 aliquid ecclesie potestatis. **S**UBIICIANT

XXXII

Iemplacuit ut episcopi presbiteri diaconi uel quicumque clerici qui nihil
 habentes ordinantur & tempore episcopatus uel clericatus
 sui agros uel quae cumque predia nominesuo comparant
 Tamquam rerum dominicarum inuasionis crimine teneantur.
 Nisi admoniti in ecclesia eadem ipsa contulerint. Si autem ipsi
 propriae aliquid liberalitate alicuius uel successione cog
 nationis obuenerit faciant inde quod eorum proposito con
 gruit. Quod si a suo proposito retrorsum exorbitauerint
 honore ecclesiae facti indigni tamquam reprobi iudicantur.

UT PRESBYTERI REM

XXXIII

Iemplacuit ut presbiteri non uendant rem ecclesie ubi sunt confa
 tua nescientibus episcopis suis. Quomodo & episcopi non liceat uendere
 predia ecclesiae ignorante concilio uel presbiteris suis non ha
 bente ergo necessitatem ne episcopo liceat matias ecclesiae
 rem utuli sui usurpare. **E**XPLICIT CAN. CONCILII CARTAGINENSIS.

*Idem Imperatoribus
 &
 eluata
 Et circa anno
 398. supra
 infra*

**INCIPIUNT CANONES
 CONCILIORUM DIVERSORUM AFRICANE PRO
 UINCIAE NUMERORUM**

RCITATASUNT ETIAM
 in ista synodo diuersa concilia uniuerse pro-
 uinciæ africane trans actis temporibus aureli
 carthaginensis episcopi caelebrata.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto .III. & abun-
 dantia .uē .conf. .VIII. id. octobres .yppone regio in secre-
 tario basilicæ pacis & cetera gesta huius concilii .ideo de-
 scripta non sunt . quia ea quæ ibi statuta sunt in superioribus
 probantur inserta. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi legati ep̄i proconsularis ad concilium
 adrumetani desanantur.

Gloriosissimis imperatoribus arcadio .III. & honorio .II.
 augg . conf. .VI. kl̄rum iuliarum carthagine in hoc
 concilio legati delectati sunt ep̄i proconsulares ad concilium
 adrumetanum. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi multa sunt constituta.

Cæsario & attico . uic̄ . conf. .V. kl̄ septembres . cartha-
 gine in secretario basilicæ refutate . Cum aurelius
 una cum ep̄s confedisset adstantibus & iam diaconibus
 aduenientes quoque uictore sene pupianense tuto
 migir pense eu angelo assuritano. **AD LOCUTIO**
 ad ep̄s aureli carthaginensis episcopi.

Aurelius ep̄s dixit . Post diem præstatam concilii
 confedimus ut recor damini fr̄i beatissimi . & arbitra-
 bamur omnium prouinciarum pro africa legationes
 conuenisse ad diem ut dixi præstatam nr̄i tractatus .
 Sed cum sacerdotum nr̄orum epistola byzachenorum

fuisse & recitata · uel quid mecum idem quidem p[er]us
 & diem concilii praecauerant tractassent urae caritati
 legeretur. Lecta est & iam a fratribus honorata & urbano.
 Quinobiscum hodie concilium participantur legatio sita
 fensis prouinciae defanata frater etiam reginus ecclesie
 uegeti felitane litteras ad paruitatem meam datas. Crescenti
 ani prime sedis ut ipse insinuat numidiarum. Et aureli
 coepiscoporum nrorum in quibus scriptas ura mecum
 caritas recognoscit. Promississe eosdem quod aut ipsi digna
 rentur uenire. At ad hoc concilium fuissent ex more
 defanaturi legatos. Sed hoc quia minime factum uidetur.
 Diu se detineri de longinquo uenientes. Legati mauri
 taniae sita fensis non posse testantur. Et deo fr[ater] si urae
 caritati uidetur littere fratrum nrorum bylachenorum.
 Sed & breuiarium quod eidem epistole adiunxerunt adhuc
 coetum conrogatum legantur. ut si qua forte illic manere
 caritatis urae animum possunt in eodem breuiario quae
 diligentius fuerint anim aduersa immelius reformentur.
 Hoc enim frater & coep[iscop]i nr[um]. Prime sedis uir per spectus
 meritosus grauitatis atque prudentiae. Mizonius
 scribens ad meam paruitatem postulauit si ergo placet
 quae tractata sunt legantur. Et singula ura caritate
 considerentur. **QUOD NIHIL**
 de ypponiensi concilio sit emendandum.

Epigonius ep[iscop]i dixit dixit in hoc breuiario quod de
 ceptum est. De concilio ipponiensi nihil arbitramur
 esse emendandum uel assuendum nisi ut dies sc[ilicet] pasche

tempore concilii innotescat. **UT EPISCOPI**
 uel clerici non facile filios suos emancipent.

II **V**t epi uel clerici filios suos in sua potestate per emancipatione
 exire non ex. sinant. Nisi demoribus eorum fuerint & de
 etate securi ut possint ad eos iam propria pertinere peccata.

UT EPISCOPI UEL CLERICI

non ordinentur nisi omnes suos fecerint xpianos.

III **V**t epi & prbi & diae non ordinentur prius quam omnes
 qui sunt in domo eorum xpianos catholicos fecerint.

QUOD PRAETER PANEM

et merum mixtum aqua nihil in sacramentis offerre debet.

III **V**t in sacramentis corporis & sanguinis dni nihil amplius
 offeratur quod ipse dni tradidit. hoc est panis & uinum
 aque mixtum primiciuero seu mel & lac. Quod unodie
 sollempnissimo in infantum misterio sol & offerre. Quam
 uis in altario offerantur suam tamen habeant propriam
 benedictionem. ut in sacramento dominici corporis & sanguinis
 disinguantur. Nec amplius in primiciis offeratur quam
 de uis & frumentis.

UT CLERICI

uel continentes ad uidas uel uirgines non accedant.

V **C**lerici uel continentes ad uidas uel uirgines nisi ex iussu
 uel per missu eporum aut prbtorum non accedant. & hoc
 non solifaciant sed cum clericis uel cum his cum quibus epi
 aut prbte iusserit. Nec ipsi epi & prbi soli habeant accessum
 ad huiusmodi feminas sed ubi aut clerici presentes sunt
 aut graues aliqui xpiani.

UT PRINCEPS

sacerdotum non appelletur episcopus.

VI **V**t prime sedis ep̄s non appelletur princeps sacerdotum
aut summus sacerdos aut aliquid huiusmodi sed tantum
prime sedis ep̄s. **UT CLERICI INTA**
bernas nisi peregrinis non ingrediuntur.

VII **U**t clerici edendi uel bibendi causa tabernas non ingredi
antur nisi peregrinationis necessitate compulsi. **UT AIE**
iumis dō sacrificia celebrentur.

VIII **V**t sacramenta altaris non nisi aeiunius hominibus cele
brentur. excepto uno die anniuersario quo cenadn̄i cele
brantur. Nam si aliquorum p̄b̄meretū h̄o tempore defunc
torum siue episcoporum siue ceterorum commendatio
facienda est solis orationibus fiat. si illi qui faciunt iam
pransi inuentur. **UT IN ECCLESIIIS**
conuiuia minime celebrentur conubia.

VIII **U**t nulli ep̄i uel clerici in ecclesia conuiuentur nisi forte
transcuntes hospiciorum necessitate illic reficiant. populi
& iam ab huiusmodi conuiuio quantum fieri potest prohi
beantur. **DE POENITENTIBUS.**

X **V**t poenitentibus secundam differentiam peccatorum. ep̄i
arbitrio poenitentiae tempora decernantur. & ut p̄b̄i
inconsulto ep̄o non reconciliet poenitentem nisi absentia ep̄i
necessitate cogente. Cuius cumque aut poenitentis publicū
& uulgatissimum crimen est. quod uniuersam ecclesiam
commouerit ante absidam manus ei inponatur.

DE UIRGINIBUS.

XI **U**t uirgines sacre cum apparentibus a quibus custodie
bantur priuate fuerint ep̄i uel p̄b̄i ubi ep̄s absens est

Providentia grauioribus feminis commendentur.

Aut simul habitantes inuicem se custodiant. Ne passim
uagando ecclesiae ledant excommunicationem. **DE EGRO**

tantibus qui pro se respondere non possunt.

XII **V**egritantes si pro se respondere non possunt cum uolun-
tate eorum testimonium supericulo proprio dixerint

baptizentur. ut sceleris atque histerionibus ceterisque huius
modi personis reconciliatio non negetur. **DE PAS**

SSIONIBUS MARTYRUM.

XIII **L**icet etiam legi passiones martyrum cum anniuersariis
diebus eorum celebrantur. **DE PARUULIS**

QUI A PARENTIBUS DONATIISTAS BAPTIZATI

XIII **D**onatistas placuit ut consolamur fratres & consacer-

dotet nos firicum & simplicianum de solis infantibus

quibus baptizantur pene eisdem. Ne quod suo non fecerunt

iudicio cum ad ecclesiam dei salubri proposito fuerint conuersi

parentum illis error impediatur ne promoueantur. Sacri autem

ministri. Quibus inferas honoratus & urbanus epi legati

provinciae mauritaniae stasensis dixerunt. Jam dudum

cum apud scitatem uram allegarem ut scripta. Dilatatum

est in contemplatione quod fratres nri aduenire possent de

numidia legati. sed quia non parui dies sunt quibus expec-

tata minime uenerunt. ultra pretermittere quae nobis

mandata sunt. anris coepit non oportet. atque ideo fratres

suggestionem nram libenter admittite. Deside enim

nicheni tractatus audimus. Uerum est de sacrificiis

inhibendis post prandium. ut aierunt sicuti dignum est

XV

offerantur. & tunc & nunc firmatum est. **DE REBAPTURATIONIBUS & REORDINATIONIBUS UEL TRANSLATIONIBUS EPORUM.**
Illud autem suggerimus mandatum nobis quod & iam in capuensi plenaria synodo uidetur statutum. ut non liceat fieri rebaptizationes reordinationes uel translationes eporum. Nam cresconius uilla regensis ep̄s plebesua derelicta Tubuniensem in biam sit ecclesiam & usque in hodie commonitus secundum quod statutum fuerat relinquere eandem quam inuaserat plebem. Contempsit aduersus istam quae pronuntiata fuerat confirmata quidem audiuimus. sed petimus secundum quod nobis mandatum est. ut dignemini dare fiduciam quod iam necessitatem ipsa cogente liberum nobis sit rectorem prouintiae. secundum statuta gloriosissimorum principum aduersus illum adire. Ut qui in ista admonitionem sc̄itatis ur̄ae ad quiescere noluit & emendare illicitam auctoritate iudiciaria protinus excludatur. Aurelius ep̄s dixit seruata forma discipline non est amabitur adpetitur. si a ur̄a caritate modeste conuentus recedere detractauerit. cum fuerit suo contemptu & contumacia faciente & iam auctoritate iudiciaria conuentus. Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. hoc enim omnibus placet & ab uniuersis episcopis dictum est iustum est & placet.

QD EP̄I ORDINARE EPORUM DEBEANT

XVI

Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. & illud nobis mandatum est. ut quia proxime fr̄i nr̄i numidiae duo ep̄i ordinare presumpserunt pontificem. non nisi ad duodecim censeatis celebrari episcoporum ordinationes

aurelius ep̄s dixit. forma antiqua ser uabitur. ut non
 minus quam tres sufficiant qui fuerint defanati ad ep̄m
 ordinandum. Propterea quia in tripoli forte & in ar iuge
 interiacere uidentur barbare gentes. Nam in tripoli ut
 asseritur ep̄i sunt quinque tantummodo & possunt forte
 de ipso numero uel duo necessitate aliqua occupari. Difficile
 ē enim ut & de quolibet numero omnes possint occurrere.
 Numquid debet hoc ipsum impedimento esse ecclesiasticae
 utilitati. Nam & in hac ecclesia ad quam dignata est ur̄a
 sc̄tas conuenire. Crebro ac pene per diem dominicam
 ordinandos. Habemus numquid nam frequenter potero
 duodecim uel decem uel non multo minus aduocare ep̄s.
 Sed facile est mihi duos adiungere meae paritate
 uicinos quapropter cernit mecum caritas ur̄a. hoc ipsum
 obseruari non posse.

Q̄D AD DIBEBANT

ep̄i numero ordinatorum si de ordinando ep̄o fuerit
CONTRADICTUM.

XVII. Sed illud ē. statuendum ut quando ad eligendum ep̄m
 conuenerimus si qua contradictio fuerit ob orta. quia
 talia tractata sunt apud nos non presumant ad purgandum
 eum qui ordinandus est. Tres iam sed postuletur ad numerū
 unus uel duo. & in eadem plebe cui ordinandus est discuti
 antur primo per sone contradicentium. postremo & iam
 illaque obiciunt per tractentur. & cum purgatus fuerit
 sub conspectu publico. Ita demum ordinetur. si hoc cum ur̄e
 sc̄tas animo concordat roboretur ur̄a dignationis respon
 sione. ab uniuersis ep̄is dictum est satis placet.

U T O ECCLESIA CARTAGINIS DIES PASCHÆ NUNCIETUR

XVIII **H**onoratus & urbanus ep̄i dixerunt. Quoniam de communitorio nro omnia tractata noscuntur. Addimus & iam de die pasche nobis esse mandatum. ut de ecclesia semper carthaginensi sicuti ad solē infiruiamur & non sub angusto temporis spacio. Aurelius ep̄i dixit. si scitate urae uideatur qm̄ nos spondisse iam dudum meminimus aut singulis quibusque annis ad tractandum conueniamur. & cum conuenerimus tunc de uulgabitur sc̄ pasche dies per legatos qui affuerint concilio. honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. Nunc de praesenti coetupetamus ut litteris prouinciam nram de hac die informare dignemini. Aurelius ep̄i dixit. Ita fiat necesse est.

DE UISITANDIS PROUINCIIS.

XVIII **H**onoratus & urbanus ep̄i dixerunt. & illud nobis uerbo mandatum ut quia statutum in concilio yponienti singulas debere prouincias tempore concilii uisitandas esse dignemini & iam quod de hoc anno secundum ordinem distulisset uel alio anno mauritaniam prouinciam uisitare.

Aurelius ep̄i dixit. Tunc de prouincia mauritania propterea quod in finibus a frice posita sit. nihil statuimus si quidem uicines sunt barbarico. sed praestitū ut ex abundantia nunc pollicentes uenire possimus ad auram prouinciam. Cogitare enim debetis fratres quia hoc sibi & tripolitani & argitani fr̄i potuerunt exigere si ratio pateretur. U I D I O

CESES NISI EX CONSENSU EP̄I PROPRII EP̄M N ACCIPIANT

XX **E**p̄igomius ep̄i dixit multis conciliis statutum a coetu sacerdotali. ē. ut plebes quae in dio cesibus ab ep̄is retinentur.

Quae ep̄m̄ numquam habuerunt. nisi cum uoluntate eius
 ep̄i a quo tenentur proprios accipiant rectores. id est ep̄m̄
 aduerso qui nonnulli dominatu quodam adepti con
 munem fratrum abhorrent. uel certe cum ad prauidatū
 fuerint quasi in quodam archetyranni casu sibi dominatum
 iudicant. Quod plerique tumidi atque stolidi aduersum
 ep̄os suos ceruices erigunt p̄bi. uel conuiuui sibi concinnantes
 plebem uel certe per suasu maligno. ut inlicito fauore
 eosdem uellent sibi conlocare rectores. Quod quidem in sine
 mentis tuae tenemus uotum. frater re legiose aureli qui
 haec sepe oppressisti. non curando tales pettores. Sed propt̄
 eorum malis cogitatus & prauis concinnatis consilia
 hoc dico non debere rectorem accipere eam plebem que
 in diocesi semper sub iacuit nec unquam proprium ep̄m̄
 habuit. Quapropter si uniuerso sc̄ssimo coetui placet.
 hoc quod pro secutus sum confirmetur. Aurelius ep̄s dixit.
 fratres & consacerdotes nr̄i prosecutioni non obstito. sed
 & hoc me & fecisse & facturum esse profiteor. Circa ossane
 quierint concordet non solum circa ecclesiam carthagini
 ensem. sed circa omne sacerdotale consortium. sunt enim
 plerique conspirantes cum plebibus propriis quas deci
 piunt ut dictum est earum scalpentes aures blandi ad
 seducendum uti osse uite homines uel certe inflati & ab
 hoc consortio separata qui putant propriae plebi incubandum.
 & nonnumquam conuerta ad concilium uenire detrectant.
 sua forte ne prodantur flagitia metuentes. Dico si placet
 circa hos non tantum dioeceses non esse seruandas.

uerum & de propria ecclesia quae illis male fauerit omnino adnitendum. Ut & iam auctoritate publica reciantur atque ab ipsis principalibus cathedris remoueantur. Oportet enim ut qui uniuersis fratribus a toto concilio inhaerent non solum sua uere integro sed & diocesis possideat. At uero qui sibi & putant plebes suas sufficere fraterna dilectione contempta. non tantum diocesis amittant sed ut dixi & iam propriis publica careant auctoritate ut rebelles. honoratur & urbanus epi dixerunt. summa prouisio scizata tuae coheret mentibus singulorum. Et puto omnium responsione ea quae prosequi dignatus es roboranda. uniuersi epi dixerunt placet. placet. **UT ALIENUS CLERICUS MINIME SUSCIPIATUR AB ALIO.**

XXI. **E**pt conius epi dicit. In multis conciliis hoc statutum est & iam nunc hoc confirmatum est a uera prudentia beatissimi frs ut clericum alienum nullus sibi prius & epi. Praeter eius arbitrium cuius fuerit clericus. Dico autem iulianum qui ingratus est di beneficius per meam paruitatem in se conlatis. Ita temerarium & audacem exatasse. ut eum qui a me baptizatus est cum esset puer egenatissimus mihi ab eodem comendatum. Cumque multis annis a me aleretur atque in cret &. hunc ut dixi baptizatum esse in ecclesia mea per manum paruitatis meae. Constat idem in dioecesi apaliensis lector esse coeperat. Immo annis ferme duobus legerat nescio quo contemptu humilitatis meae. Idem iulianus arripuit quem dicit quasi proprium quem suoloci uatantani me inconsulto usurpare. nam & diacem

illum ordinavit. hoc si liceat pateat haec licenti a nobis
 beaissimi fratres. Siminus tam impudens cohibeatur
 ne se misceat communioni cuiusquam. Numidius ep̄s dixit.
 Si non postulata neque consulta tua dignatione id iudicatur
 fecisse iulianus. Judicamus omnes inique factum atque in
 digne. Quapropter nisi eundem iulianus correxerit. Errorem
 suum & cum satis factione eundem clericum quam fuerat
 ausus ordinare reuocauerit tuae plebi contra statuta con
 cili faciens contumaciae suae separatus a nobis excipiet iudicium.
 Epigonius ep̄s dixit. Etate pater & ipsa pro motione
 antiquissimus uir laudabilis frater & colleganoster uictor.
 Uult hanc petitionem generalem omnibus effici.
UT CARTHAGINENSIS EP̄O UO
 uoluerit clericum liceat ordinare.

XXII.

Aurelius ep̄s dixit. Sermonem meum admitte fratres.
 contigit nonnumquam ut postulentur ab ecclesiis
 quae prepositas egent. ut p̄b̄is uel ep̄is & tamen memor
 statutorum. Id sequor ut conueniam ep̄m eius atque ei
 inuicem quod eius clericus a qualibet ecclesia postuletur.
 Sed forte in hodierno non reluctati sunt. & ne quando con
 tangat ut reluctentur. Cum fuerit a me in hac causa postu
 lata quem scitis multarum ecclesiarum. & ordinandorum
 curam suscipere. Iustum est ergo ut quemlibet confacer
 dotum conueniam cum duobus e consortio nostro uel tribus
 testibus sin uero in deuotus ex terno quid censet caritas
 ur̄a faciendum. Ego enim cunctarum ecclesiarum digni
 tione dī. ut scitis fratres sollicitudinem suscipio.

AFRICANI.

Numidius ep̄s dixit . fuit semper haec licentia huic sedi
 ut unde uell & de cuius nomine fuisset conuentus
 pro desiderio cuiusque ecclesiam ordinare ep̄m . Epi
 gonius ep̄s dixit . bonitas sequestrat possibilitatem .
 Minus enim presumis frater cum te bonum & clementem
 omnibus reddis . habet enim hoc in arbitrio satis est ut
 satisfiat personae unius cuiusque ep̄i . In primis tantum modo
 conuentione si autem quod licet huic sedi uindicandum
 sibi fuerit arbitratus . Necesse habet tu omnes ecclesias
 suffulcire unde tibi non potestatem damus sed tua ad
 signamus . Ut liceat uoluntati tuae & semper tenere quem
 uoles . ut prepositos plebibus uel ecclesiis constituas qui postea
 lata fuerint & unde uoles . Postumianus ep̄s dixit . ne inde
 qui unum habuerit . Numquid debet illi unus ipse p̄b̄it
 auferri . Aurelius ep̄s dixit . sed ip̄s unus esse potest . per
 quem dignatione diuina p̄b̄i multi constitui possint .
 Unus autem ep̄s difficile inuenitur constituendus . Quapropter
 sine necessarium episcopatus quis habuerit p̄b̄m . Et unum
 ut dixisti frater . Habuerit & iam ipsum ad promotionem
 dare debet . Postumianus ep̄s dixit . Ergo si habet alius
 abundantes clericos . Debet mihi alia plebs subuenire . Au
 relius ep̄s dixit . sane quomodo tu ecclesiae alteris subuenis
 per suadebitur illi qui plures habet clericos . & unum tibi
 ordinandum largiatur . **UT EP̄I QUI IN DJO**
 cesibus fuerint ordinati diocesim sibi nullam uindicerit .

XXIII. Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt . Au diuinus constitutus
 ut diocesim non mereantur ep̄os accipere nisi consensuerit .

sub quo fuerant confutate. Sed in prouincia nostra cum aliqui forte in diocesi concedente eoe po in cuius potestate fuerant confutate ordinati sunt epi. Etiam diocesis sibi sibi iudicant hoc & corrigi caritate iudicio combuero de cetero debet. Epigonius eps dixit: singulis epis seruati. e. quod dicebat ut ex massa diocesum nulla carperetur diu ut proprium epm habuisset. Nisi ipse consensum adhibuisset concedendi sufficit enim si consenserit ut eadem diocesis permissa proprium tantum epm habeat. Cetera sibi non iudicent diocesis quia exempta de fasce multarum sola meriti honorem episcopatus suscipere. Aurelius eps dixit. Non dabitur caritati carae omnium placere eum quam diocesi concedente epo qui matricem tenet sola. Eandem retinere plebem in qua fuerit ordinatus. Quia igitur uniuersa arbitror fuisse tractata si omnia cum animo uro conuenerunt sermone uro cuncta robore. Uniuersi si epi dixerunt. Omnia nobis haec placuerunt & haec in subscriptione firmamus & suscipimus. Aurelius eps ecclesiae carthaginensis huic decreto consensit & prelecto suscipi. similiter & ceteri epi suscipserunt.

IN HOC CONCILIO STATUTUM EST UT EOS SINE FORMA IN NAUIGENT

Caesario & Attaco uice cons. vi kl julias carthagine placuit ut nullus episcoporum nauigee sine forma primatis gesta inauthenticis qui que in uenietur
DE CONCILIO ISIDORI LEGATI
 ad imperatores infra scripta diriguntur episcopi.

+

Post consolationem gloriosissimi imperatoris honorii augusti
 IIII. & iustitiam uē. v. kl. maias. carthagine in secre-
 tario basilice refectus in hoc concilio legationem suscepit.
 Epigonius & iucenus epi ut profugien ab eis ad ecclesiam
 quocumque reatu inuoluit. Legendi gloriosissimi prin-
 cipibus mereantur ne quis eos audeat abstrahere. In hoc
 concilio legatio destinatur ad romam & mediolanen-
 sem epon. De par uulsi qui apud hereticos baptizati sunt
 & ad imperatorem. **DE IDORUM RELI-**
 quis auferendis & de alius rebus quam plurimis.

+

Post consolationem f. faliconis uē. xvij. kl. iulias cartha-
 gine in secretario basilice refectus. Cum aurelius epi
 suis consessisset adstantibus. Diaconibus aurelius epi dicit
 Ecclesiarum di. per africa constitutarum necessitas esse
 mecum optime nouit caritas ura scilicet fr. & quoniam
 presertim dñi ut ex aliqua parte scietas ura esse & congre-
 gata praesentia uideatur mihi ut haec eadem necessitates
 quas pro sollicitudine nra indagare potuimus in medium
 proferamus. Quas cum adprobauerint ura sinceritas
 sit consequens eligendum esse unum annorum numero
 consacer dotem. Qui auxiliante dño orationibus ueris.
 & has ipsas necessitates suscipere possit & nauiter per-
 agendas implere periturus ad transmarinas itali a partes
 uitam suis fratribus & consacer dotibus nris uenerabili scō
 fratri anastasio sacerdoti mediolanensis ecclesiae. Necessi-
 tatem ipsam ad dolorem atque inopiam nram ualeat
 intamare. Ex his enim sedibus hoc fuerat prohibitum.

quoniam in communi periculo. Prouidendum maxime
 quia tanta indigentia clericorum est. multaeque ecclesie
 ita defertur. sicut ut ne uisum quidem diaconum uel in litterariis
 habere reperiantur. Nam de ceteris superioribus gradibus
 & officiis tacendum arbitror. Quia aut dixi. si ministerium dia
 conum facile non inuenitur. multo magis superiorum honorum
 inueniri posse. certissimum est. Et cotidianos plures dies sunt
 poene emortuarum plebium. Jam non susteneamus quibus
 nisi fuerit aliquando subuentum. grauissimos & inexcusabilis
 innumerabilium animarum periclitum causa apud dm
 mensura est. **UT PARUULI BAPTIZATI**
 donatistas baptizati in catholica clericali ordinentur.

XXI
III

Vnde quoniam superiori concilio statutum esse mecum recognos
 cit. unanimitas ura. ut hi qui apud donatistas paruuli bap
 tizati sunt. Nondum scire ualentes erroris eorum interitum.
 & postea quam ad etatem rationis capacem per uenerunt.
 Agnita ueritate falsitatem eorum abhorrentes ad ecclesiam di
 catholicam per uniuersum mundum diffusam ordine
 antiquo permanens in positionem receptasunt. Debere talibus
 suscipiendum munus clericatus non impedire nomen erroris.
 Cum ueram ecclesiam illorum putauerint ad fidem acce
 dendo & in xpo crediderint & trinitatis sacramenta per
 ciperint. que omnia uera & sca atque diuina esse certissimu
 est. & in his omnem anime spem constitutam. Quamquam
 & hereticorum presumpta audacia ueritatis nomen est
 palliata haec tradere audeat. Quae quoniam simpliciora
 sunt ut premonet beatus apostolus dicendo. Unus dō

+ una fides unum baptismum & iterari non liceat quod
 semel datum oportet. Anathemato nomine erroris recipi-
 antur per manus impositionem. In unam ecclesiam colubam
 ut dictum est & unam matrem omnium christianorum ubi
 omnia illa sacramenta salubriter & eterna & vitaliter
 accipiuntur. Quae per seueranabum in heresi magnam
 damnationis poenam conquirunt. Ut quod eis in ueritate ad
 vitam uitam consequendum esse luminosius hoc in errore sit
 tenebrosius atque damnosius. Quod fugientes nonnulli
 & matris ecclesiae catholice ubera cognoscentes. Quia
 omnia **scilicet** mysteria **amortu** ueritatis crediderunt atque
 per ceperunt. Quibus sacramentorum rebus cum uita
 bone pro uita acceperit sine dubio ad officium clericatus
 tales esse adplicandos. & maxime in tanta rerum necessi-
 tate nullus est qui non concedat. Quamquam nonnulli
 eiusdem sectae clerici cum plebibus atque honoribus suis
 ad nos transire desiderant. Quia amore honoris aut per
 suadentia uitam aut retinent ad salutem. sed hoc maiori
 fratrum supradictorum considerationi dimitendum
 censeo. Ut prudentioris uo concilio nre suggestioni ser-
 monem cum per penderint. Quid de hac rem eis placeat
 nos informare dignentur. Tantum de his qui infantes
 baptizati sunt. Saet agamus ut nre si placeat in hisdem
 ordinandis consentiant uoluntati. Omnia ergo quae
 superius comprehendimus apud sanctos episcopos agenda esse
 mecum honorabilis fraternitas ura perpendit.

DE RELIQUIIS IDOLORUM

XXV I uel templis ad imperatoribus abolendis.
 Inzant & iam alie necessitates arelegiosis imperatoribus
 postulande. ut reliquias idolorum per omnem africam
 iubeant poenitentis anputari. Nam plerisque in locis mari
 timis atque possessionibus diuersis adhuc erroris istius in
 quitas uiget. ut precipiantur scipias deleri & templacorum
 quae in agris uel locis abditis constituta nullo ornamento
 sunt. Tubeantur omnimodo. defraui. **UT CLERICI**

XXVI Petendum & iam ut statuere dignentur. ut si forte in ecclesia
 quamlibet causam. Jure apostolico ecclesis imposito agere
 uoluerint. & fortasse decisio clericorum uniparta displi
 cuerit. Non liceat clericum in iudicium ad testimonium
 deuocari eum qui cognitor uel present fuit. Ut nulla ad tes
 timonium dicendum ecclesiastici cuiuslibet persona
 pulsetur. **DE PAGANORUM CONCILIIS AUFERENDIS.**

XXVII Illud & iam pcedum ut qm contra pcepta diuina conuiuia
 multis in locis exercentur! quae ubi ordine gentili ad orac
 tata sunt. Itaut nunc apaganis xpiani ad huc celebra
 cogantur. Ex qua re temporibus xpianorum imperatoru
 persecutio altera fieri occulte uideatur. Ut talia
 iubeant. & de ciuitatibus & de possessionibus inpositam
 poenam prohiberi. maxime cum & iam natalibus
 beatissimorum martyrum per nonnullas ciuitates.
 & in ipsis locis sacris talia committere non reformident.
 Quibus diebus & iam quod pudoris est dicere saltationes
 sceleratissimas per uicos atque plateas exercent.

AFRICANI

ut matronalis honor & innumerabilium feminarum pudor.

Deuote uenientium ad sacratissimum diem iniuriis lasci
uienibus appetatur. ut & iam ipsius scē relegionis paene
fugiatur accessus. **DE SPECTACULIS**

ut die dominico uel ceteris scōrum festiuitatibus minime celebretur.

XXVIIII Nec non & illud petendum ut spectacula theatrorum ceterorumq;
ludorum. Die dominica uel ceteris relegionis xpiane diebus
caeleber rimis amoueantur maxime quia scē pas chae
in octabarum die populi ad circum magis quam ad ecclesiam
conueniunt. Deberi transferri deuotionis eorum dies
si quando occurrerint nec oportere & iam quemquam xpianoru
cōgi ad haec spectacula maxime quam his exercendis
quae contra precepta di sunt. nulla persecutionis necessitas.
a quo quam adhibenda est. Sed uti oportet hominem libera
uoluntate subsistat sibi diuinitatis concessa. Corporatoru
enim maxime periculum considerandum est. qui contra
precepta di magni terrore coguntur ad spectacula con
uenire. **DE CLERICIS DAMNATIS**

XXVIII Et illud petendum ut statuere dignetur ut si quis cuiuslibet
honoris clericus iudicio episcoporum quocumque crimine
fuerit damnatus non liceat eum siue ab ecclesiis quibus
presunt siue a quolibet homine defendari. Interposita poena
damni pecuniae atque honoris quonec p̄tatem nec sexum
excusandum esse precipiant. **DE HISTRIONIBUS
XPIANIS FACTIS.**

XXX Et de his & iam petendum ut si quis ex qualibet ludicra arte
ad xpianitatis gratiam uenire uoluerit ac liber ab illa

macula permanere. Noneum liceat aquoquam iterum
adeadem exercenda reduci uel cogi. **DE MANU**
missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore poscendum.

XX **D** emanumissionibus sane in ecclesia dicendis. si uideri consacer-
dotes per italiam facere reperuntur. nrae & iam erit fiducia eius
torum ordinem sequi. Data plane licentia missi legato utque
cumque digna fide. profatu ecclesiae & salutem animarum
agere potuerit. nos laudabiliter in conspectu dñi accepturos.
Quae omnia scitaturae placente edicite. ut & meam suggesta
onem ratam esse uobis aduertant. & nram omnium consen-
sionem sinceritas eorum libenter accipiat. Ab uniuersis epis
dictum est omnibus placet haecque iniuncta sunt per-
agenda & prudenter at uia scitate enarrate. **DE EQUI**
II O DAMNATIO EPO

XXX **II** **A**urelius eps dixit. Equitai & iam olim merito suo episcopali
sententiam damnata non arbitror. preter eundam
esse legationis causam ut si forte eum in illis partibus reppe-
rent. sit eidem fratri nro cure pro ecclesiae statu quod
oportuerit uel uel uel uel aduersus eum peragere ab
uniuersis epis dictum est multum placet. & ista prosecutio
maxime cum olim damnatus est. Equitai & eius impudens
inquietudo. & profatu & salutis ecclesiae magisque ubiq;
reppellenda. & suscripserunt. aurelius eps ecclesia cartha-
ginensis huic decreto consensi & per lecto suscripti. similiter
& ceteri epī suscripserunt. **IN OCCONCILIO**
leguntur litterae anastasi romani.

Pontificis de donatistas catholicos epōs admonentes.

Vincencio & flabito . uicc. conf. id febr. carthagine
 in secretario basilice refatate . Cum in concilio congregati
 in ecclesia carthagenensi confedissemus . & africanis omnibus
 prouincis epi . Idest aurelius eiusdem sedis epf cum collegiis
 quos eorum fufcriptio manifeftat . Recitatis epif tot beatiffimis
 & confacer dotefnri anafafi ecclefiae romane epi . Quibus nos
 paterne & fraternae caritatis follicitudine ac finceritate ad
 hortatus eft . ut de & hereticorum donatistarum infidus
 & improuitatibus . Quibus africanam ecclefiam catholicam gra
 uiter uexant . nullomodo diffimulemus . Gratias agimus
 dnō nrō quod illi optimo & fco antefi fuo tam piam curam
 promembris xpi quamuis induer fitate terrarum . fed muna
 conpage corporis confatutis in fpirare dignatus eft . **ITCŪ
 DONATISIAS LENIUS AGAIUR**

XXX
III. **D**einde per tractatis & confideratis omnibus quae utilitati ecclefie
 conuenire uidebantur . ad uente atque admonente fpū dī
 elegimus commemoratis hominibus quamuis de dominici cor
 poris unitate . In quia & adiffenfiones precifis leniter & pacifice
 agere . ut quantum in nobis eft omnibus quie eorum communione
 & focietate inretatūnt . Per uniuersas prouincias africanas
 poentias innotescant quam miserabili errore deumctisunt .
 Ne forte ficat dicit apofolus nobis in mansuetudine corripien
 tibus diuerfa fentaentes . O & illidī poententiam ad cognoscendā
 ueritatem . & refipifcant de diaboli laqueis capti uati ab ipfo
 in pifius uoluntate . **DE LITIERIS MITIENDIS**
 iudicibus ut ea quae inter donatistas & maximianistas acta
 funt innotescant .

XX
III
Itaque placuit ut ex concilio nro littere darentur a iudice
africanos a quibus hoc peti congruum uideretur. ut in hoc
adiuuent communionem matrem ecclesiam catholicam
in quo episcopalis auctoritas contemni in ciuitatibus potest.
Id est ut iudicaria potestate atque diligentia ex fide xpiana.
Quid gestum sit in omnibus locis in quibus maximanistae
basilicas optauerunt qui ab eis scismas fecerunt inquirant
& gestas publicas propter firmam noticiam omnibus necessa-
riam faciant inherere. **UT CLERICI**
donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur in clero.

XXX
V
Deinde placuit ut littere mittantur ad fr̄ & coepiscopos
nros & maxime ad sedem apostolicam in qua praeside memo-
ritus uenerabilis frater & collega noster anastasius. quo
nouerit habere africanam magnam necessitatem propter eccles
pacem & utilitatem. Ut & ipsis donatistas quicumque clerici
correcto consilio ad catholicam unitatem transire
uoluerint. secundum unius cuiusque ep̄i catholici uoluntatem
atque consilium qui in eodem loco gubernat ecclesiam.
si hoc paci xpiane prodesse uisum fuerit in suis honoribus
suscipiantur. sicut prioribus eiusdem diuisionibus temporib.
factum esse manifestum est. quod multarum & pene
omnium africanarum ecclesiarum quibus talis error
exortus est exemplatentur. Non ut consilium quod in
transmarinis partibus de hac re factum ē. dissoluatur.
sed ut illud maneat circa eos qui sic transire ad catholicam
uolunt ut nulla per eos unitatis compensatio procuretur.
p quos autem uel omnimodo perfici uel adiuuari manifestis

fraternarum animarum lucris catholica unitas in locis
 quibus degunt uisa fuerit non eis obstat quod contra honores
 eorum quamuis salus nulli interclusa sit intransmarino
 concilio statutum est. id est ut ordinati in parte donati si ad
 catholicam correcti transire uoluerint non suscipiantur
 in honoribus suis secundum transmarinum sed exceptis
 his per quos catholice unitati consuletur **UT LOCATIO**
 addonatis et componende pacis gratia dirigantur.

Denique placuit ut his per actum legati etiam predicande
 pacis atque unitatis sine qua salus christiana non potest
 obtineri numero nostro ad ipsorum donatistarum. siue
 quos habent episcopi siue ad plebes mittantur. per quos omnibus
 innoticiam perferatur quam nihil habeant quod aduersus
 ecclesiam catholicam iuste possint dicere. maxime ut
 manifestum fiat omnibus per gesta. etiam municipalia
 propter documentorum firmitatem. quod ipsi de maxi-
 mianis schismaticis suis egerint. ubi eis diuinitus demon-
 stratur si ad tendere uellent. tam inique. Tunc illos
 ab ecclesiae unitate percisos quam inique nunc clamant
 a se maximianis schisma fecisse. Ex quorum tamen
 numero quos iam plenarius concilii auctoritate dam-
 nauerant. In suis honoribus denuo recipiunt baptismum.
 Quem damnati et exclusi dederant acceptauerant. ut
 uideant quam stulto corde resistant paci ecclesiae toto
 orbe diffuse. cum ista faciant pro parte donati neque
 se istorum quos ita recipiunt communionem propter
 intuitum pacis contaminari dicant et nos contemnant.

XXX
 VI.

+

Id est ecclesiam catholicam & iam in extremis terrarum
per partibus constitutam per eorum communionem
inquinatam. Quos tunc accusantes convincere nequiverunt.

QUI CLERICI ab uxoribus debeant abstinere.

XXXVII **P**reterea cum de quorundam clericorum. quamuis
perga uxores proprias incontantia referetur. Placuit
epos & prbos & diaconos secundum propria statuta.
& iam ab uxoribus continere quod nisi fecerint ab ecclesia facta
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
sed secundum unius cuiusque ecclesiae consuetudinem
obseruare debere.

**DE HIS QUI PLEBES
PROPRIAS DERELINQUUNT.**

XXXVIII **R**ursum placuit ut nemini sit licentia facultas relicta
principalia cathedra ad aliquam ecclesiam in dio
ecesim constitutam se conferre. uel in re propria diutius
quam oportet constitutam curam uel frequentationem
proprie cathedre negligere.

DE INFANTIBUS

XXXVIII **I**tem placuit de infantibus quoties non inueniuntur cer
tissimitestes que eos baptizatos esse sine dubitatione tes
tentur. Neque ipsi sunt per statem detraditis sibi sacra
mentis idonei. Respondere atque ullo scrupulo eos esse
baptizandos. ne ista trepidatio eos faciat sacramentoru
purgatione priuari. hinc enim legatum aurosum
fr̄i nri consuluerunt. qui multos tales ab arbaris
redimunt.

**DIEM PASCHAE
DIEM CONCLINANDUM.**

XL

Item placuit ut dies uenerabilis pasche formatarum
 suscriptione omnibus intamemur. Dies uero concilii
 idem seruetur. Quin ypponiensi concilio constitutus est.
 id. e. x. kl septemb. & scribendum ad singularum quarumque
 prouinciarum primates. ut quando apud se concilium
 congregant istam diem non impediant. **NGINTER**

XLj

Item placuit ut nulli intercessori licitum sit
 cathedra cuius intercessor datus est. Quibus libet & populorum
 studiis uel seditionibus retinere seddare opera ut intra
 annum eidem episcopo provideat. Quod si neglexerit annum
 exempto. interuentor alius tribuatur. **DE DEFEN**
 soribus ecclesiarum ab imperatore postendis.

XLij

Ab imperatoribus uniuersis uisum est postulandum
 propter afflictionem pauperum quorum molestas
 sine intermissione fatigatur ecclesia ut defensores eis
 aduersus inpotentias diuitum cum episcoporum prouisi-
 sione. delegentur. **DE EPIS** qui ad concilia non occurrunt.

XLiii

Item placuit ut quotiescumque concilium congregandum
 est episcopi. qui neque etate neque egritudine neque
 aliqua grauiore necessitate impediuntur competens
 occurrant. & primatibus suarum quarumque prouin-
 ciarum intametur. Unde uniuersis episcopis. ut. ii. uel. iii.
 turis fiant. Ac de singulis turmis uicissim quot
 quot electi fuerint ad diem concilii instanter
 occurrant. quod si non oportuerint occurrere excu-
 sationes suas intractoria suscribant. uel si post aduentum

f

tractone aliquę necessitates repente forsitan
orte fuerint misirationem impedimentasui apud suum
primatem reddiderint. ecclesie sue communionem
debere esse contentos. **DE CRESCONIO**

CLIII. **D**ecresconio uilla regensi hoc omnibus uisum est
ut hinc quoque primatu numidie intametur. quo
cognoscat memoratum cresconium. scriptis suis con
ueniendum esse ut proximo uniuersali africano conet.
suam pre sentiam non differat exhibere. quod si uenire
contempserit in se cognoscat sententiam promulgandū.

**DE ECCLESIA MYPONENSIS
DIACONORUM.**

XLV. **R**ursum placuit quoniam ypponensium diaconorum ecclesie
ibi ab his defuit non esse diutius negligenda.
& ecclesie ibi: reuenerunt qui equitati facinerosam
communione declinauerunt. missis ex presentia con
cilio episcopi regino alypio augufano materno theasio.
euhodio. placiano. urbano. ualerio. ambuio. fortunato.
quod uuldeo honorio. ianuario. apto. honorato.
ampelio. uictoriano. euangelio. & rogatiano. conuentis.
& correctis his qui culpabili pertinacia fugam eiusdem
equitati expectandam putabant. Cum omnium uoto
eis episcopi ordinetur. si autem illi pacem considerare
noluerint. non impediant. in eligendo ad ordinandū.
preposito utilitatem. Tanto tempore ecclesie defuitate.

**DE CLERICIS QUI INTRA
ANNUM CAUSAM SUAM**

AGEREN PROCURARINT

XL
VI.

Rursus constitutum est. ut quoties clericos conuictos & confessis in aliquo crimine uel propter eorum quorum ueretundie paritur. uel propter ecclesiae obprobrium aut insolentem insultationem hereticorum atque gentilium si forte causasus ad esse uoluerint. & innocentiam suam adserere intra annum excommunicationis hoc faciant. si uero intra annum causam suam purgare contempserint nulla eorum uox postea penitus audiatur. **UT DE ALIENO MONAS**

XLVII **I**tem placuit ut si quis de alieno monasterio receptos uel ad clericatum promouere uoluerit uel in suo monasterio maiorem monasterii constituerit. episcopus qui hoc fecerit a ceterorum communione contentus sit. & ille neque clericus neque prepositus per se uerit.

DE EPIS QUI HERETICOS

uel paganos heredes instituant.

XLVIII **I**tem constitutum est. si quis episcopus heredes extraneos a consanguinitate sua uel hereticos & iam consanguineos aut paganos ecclesiae pretulerit. salutem post mortem anathema ei dicatur atque eius nomen inter dei sacerdotes nullo modo recitetur. Nec excusari possit si interitus defecerit quia utique debuit factus episcopus rei suae ordinationem congruam suae professioni nequaquam differre.

DE MANU MISSIONIBUS

XL VIII **I**templacuit ut de manus missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore petatur. **DE FALSI**

L memoris martyrum. **I**templacuit ut altaria que passim per agros & per uias tamquam memorie martyrum constituantur in quibus nullum corpus aut reliquie martyrum condite probantur ab epis qui locis eisdem presunt. si fieri potest evertantur. si autem hoc per tumultus populares non sinitur. plebes tamen ammoneantur ne illa loca frequentent. ut qui recte sapiunt nulla ibi super fatione de uincta teneantur. & omnino nulla memoria martyrum probabiliter acceptetur. Nisi ubi corpus aut aliquie reliquie sunt. Aut origo alicuius habitationis uel possessionis uel passionis fidelissima origine traditur. Namque per omnia & per manes quas reuelationes quorum libet hominum ubicumque constituantur altaria omnimodo reprobentur. **DE IDO**

LORU reliquis extirpandis.

L I **I**templacuit ab imperatoribus gloriosissimis peti ut reliquie idolatrie non solum in simulacris sed in quibus cumque locis uellucis uel arboribus omnimodo deleantur.

UT AB EPISCOPO CARTHAGI

niensi cum opus fuerit omnium episcoporum nomine dicentur & scribantur epistolae.

L II **V**trique littere dictande in concilio placuerunt. uenerandus episcopus qui huic sedi preesidet & omnium nomine dictare & subscribere dignetur. In quibus & iam ad episcopos legatos qui per prouincias africanas in causa

A F R I C A N I

donatistarum mittendisunt. placuit litteras dari tenore
 mandati continentes quem non egrediantur. & suscrip
 serunt aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis huic decreto
 consensit & prelecto suscripti. similiter. & ceteri episcopi
 suscripserunt. **IN HOC CONCILIO**
 praeterita decetera firmantur.

† **G**loriosissimis imperatoribus arcadio & honorio augustis
 v. con. ff. vj. kl septemb. In ciuitate mile uitana
 in secretario basilice. Cum aurelius ep̄s ecclesiae car
 thaginensis in concilio uniuersali consedisset. & ad
 stantibus diaconibus. aurelius ep̄s dixit. Qm̄ ecclesiae
 sc̄e unum. ē. corpus omnium que membrorum caput est.
 Unum factus. ē. uolens dō ad hram infirmitatem iuuante.
 ut ad hanc ecclesiam ueniremus dilectionis & fraternitatis
 gratia mutati. unde queso caritatem ur̄am quia ita
 credendum. ē. cunctis ut consensus omnium ur̄m mani
 festetur concordare cum placitis decretorum. Quae iam
 dudum uel ypponiensi synodo firmata sunt uel postmodū
 meliore concilio apud carthaginem definitam. nunc
 quoque nobis ex ordine recitentur. Tunc demum frater
 nitatis ur̄ae concordia luce clarior apparebit. si haec
 quae a nobis superioribus conciliis legaliter definita
 noscuntur. Non solum consensu ur̄o. his actis uerum
 & suscriptionibus manifestatis. sancti pappi episcopus.
 primae sedis numidiae suam manu confirmauerunt suscri
 bendo. & iam nobis placere posse & nr̄e suscriptione
 firmamus. Nicetaus ep̄s primae sedis mauritaniae si assensit d̄e

quaere citata sunt decreta quoniam ratione non carent & sunt
adprobata. Cunctis & iam & meae paruitati haec placent
quae quidem propria subscriptione firmabo. De episcoporum
ordine ut qui posterius ordinati sunt prioribus.

**SECONDA
AUDENTIANIG FERRE**

LIII. Valentinianus episcopus dixit. supermitti bonum patientiae vestrae
prosequor. ea quae praeterito tempore in ecclesia carthagi
nensi gestasunt. & subscriptionibus fratrum firmata claruerunt.
& iam nos hoc seruaturus esse. ecclesiae sacram disciplinam.

Ita ut nullus fratrum prioribus suis se aliquando audeat
anteponere. sed officium caritatis id semper exhibitum est
prioribus. Quod ab in se quibus gratanter semper acci
peretur. hunc ordinem iubeat scitaturus melius vestri
inter locutionibus roborare. Aurelius episcopus dixit. Non de
cuerat quidem ut haec repeteremus. Nisi forte existerent
inconsideratae mentes. Quorundam quae ad haec statu
enda nos acuerunt sensos. sed communis haec causa. e
quam insinuauit frater & confacerdos noster. ut unus
quisque nostrum ordinem sibi decretum ad se cognoscat.

& posteriores anterioribus deferant necesse in consulas
aliquid agere presumant. Quod dico prout captus
animi mei retinere & eos qui per uerum spreto maioribus
aliquid presumendum competenter esse ab omni concilio
cohercendos. Scippus episcopus prime sedis numidiae dixit.

Audiuit omnium fratrum praesentia prosecutionem
fratris & confacerdotis nostri aurelii quid ad haec respondens
Dataianus episcopus dixit. quae maiorum decreuit sententia

nr̄a ad sensui mancipabuntur. ut quae preteritorum
concliorum gestas teneantur carthaginensis ecclesiae nr̄ae
ad sensione plene apud omnes firma teneantur. Uniuersi
ep̄i dixerunt. hocordo & apatibus & maioribus seruatur
est & a nobis dō propitio seruabitur. saluo & iam iure
primatus numidiae & mauritaniae.

**DE ARCHIBO
ET MATRICULA NUMIDIE.**

Deinde placuit omnibus ep̄is quia hoc concilio suscripser̄
ut matricula & archibus numidie & apud primam sedem
sit & in metropoli id est constantia. **DE QUOD
UULDEO EPISCOPO**

LIII. **D**e quod uuldeo etiam centuriensi qm̄ ad uer̄ sarius
ipsius cum sepe t̄ss̄ & introduci ad concilium nostrum.
Interrogatus utrum cum eo uelle & apud episcopos experiri.
p̄rimo pro miserat & alia die respondit. hoc sibi non placere
atque discessit. Placuit omnibus ep̄is ut nullus eidem
quod uuldeo communicet. Donec causa eius qualem
potuerit terminum sumat nam adime i episcopatum
antequam cause eius exitus appareret & nullo xp̄iano
uideri iure potuisset. **DE MAXIMINO EP̄O**

LV. **D**e maximino autem bigaensi & ad eum & ad ipsam plebem
placuit de concilio litteras dari. ut & ipse ab episcopatu
discedat & illi sibi alium requirant. **UT EPISCOPI**
quior dimantur ab ordinationibus suis epistolae accipiunt
quid diem & consulem preferant.

LVI. **D**einde placuit ut quicumque deinceps ordinantur
per prouincias africanas litteras accipiant ab ordinatorib.

suas manu eorum conscriptas. Continenter consulem
& diem ut nulla altercatio de posteribus uel anterioribus
oriatur. **DE HIS QUI SEMEL**

In ecclesia legerint ab aliis non posse promoeri.
LXXI. **I**tem placuit ut quicumque in ecclesia uel semel legerit
ab alia ecclesia ad clericatum non teneatur. & suscripserit.
Aurelius episcopus ecclesiae carthaginensis. huic decreto consensi
& pre lecto suscripsi. Similiter & ceteri episcopi suscripserunt.
IN HOC CONCILIO QUI
egerint episcopi qui ad transmarina legati directi intamatur.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto. & rum drino.
uic. cons. viii. kl septemb carthagine in basilica secunde.
Cum aurelius episcopus uniuersali concilio consedisset & ad stan-
tibus diaconibus. Aurelius episcopus dixit. Exigente ratione
fraternitas uestra a me a tenuitate ad hoc concilium congre-
gata est. Jam dudum enim sicut uestra sanctitas recordatur
habito concilio. De sanabimus fratres nostros ad transmarina
legatos. Quos oportuit in coetu sanctitatis uestrae per functa
elegationis cursum narrare. & licet externo de hac re
confidentibus nobis praeter gesta ecclesiastica diligentius
qua egerint tractaremur. hodie tamen oportet
tractatum externi diei actus ecclesiasticus confirmari.

DE EPISCOPIS PROUIN

tarum africae qui non ad fuerint presensa conct.

Ordo itaque rerum deposcit ut primitus de fratribus
nostri & sacerdotibus qui ad hoc concilium uel de bytatio
uel certe de mauritania conuenerunt. Quaeramus

quemadmodum huic concilio decreuerint inter esse
 & offerentibus philo logio testa . uenustiano & feliciano
 epis prouinciae byzacine legationis litteras & recitatis.
 Offerentibus & iamluciano & siluano legatis prouinciae
 mauritaniae sitafensis legationis litteras & recitatis. Au
 relius ep̄s dixit horum scriptorum textus sociabitur gestis.

DE EPIS BYZACENIS

Numidius ep̄s dixit . anim aduertamus fr̄s & co ep̄s nr̄os
 byzacene prouinciae & mauritanie sitafensis ad con
 cilium defunasse legatos . nunc queramus utrum legati
 numidiae aduenerint uel certe prouinciae tripolitane
 uel mauritanie caesariensis.

DE EPIS MAURITANIAE SITAFENSIS

Lucianus & siluanus ep̄i legatos prouinciae . mauritanie
 sitafensis dixerunt . Seroad caesariensis fr̄s nr̄o tracta
 toria uenit . Nam iam & illi uenirent tamen necesse est
 ueniant . & confidimus de animis illorum quia siquid in hoc
 concilio gestum fuerit . & ipsi sine dubio suos concensus
 adhibebunt.

DE EPIS NUMIDIIS

Alpius ep̄s ecclesiae tagastensis dixit . Nos quidem
 de numidia uenimus . ego & sc̄i fratres augustinus
 & possidius sed de numidia legati mitti non potuit .
 Quod ad huc tumultu tironum ep̄i propriis necessitatibus
 in ciuitatibus suis aut impediti aut occupati sum . Nam & iam
 tractatoriam sc̄itatis uale cum ad sc̄m senem sanctippum
 de ferrem in p̄sentia tractati . hoc uisum fuerat ut con
 cilium indiceretur . Quod instructa legatio possit &

ad hoc concilium defunari. sed cum eum posteribus
litteris ammonerem. De impedimento tironum ut su
perius dixi rescriptis propriis excusauit.

DE EPIS TRIPOLITANIS.

De tripolitanis uero fratribus nris hoc potui condiscere quod
dubitatum fratrem nrm defunauerunt legatum sed quia
non potuit occurrere. hoc ad se uerauerunt quidam filii
nri. uenientes de supradicta prouincia quod memoratus
naui se commiserit. Et credendum est accidisse non
nullam de tempestatibus moram quaere tardare
eius aduentum. Tamen etiam circa ipsos sicariatu
plac& haec forma seruabitur. & ut placita ad eosdem
concilii transmittantur ab uniuer sis epis dictum est.
Haec quaestatur scitastua omnibus plac&.

LVIII DE CONUENIENDIS DONATISTIS

Aurelius ep̄s dixit. Quod in tractatu uenit caritatis urae.
Puto hoc ecclesia factis gefas esse firmandum. Professio
ura omnium hoc de prom sit debere unumquem quem
in ciuitate sua per se conuenire donatistarum p̄positos.
Aut adiungere sibi uicinum collegam. Ut pariter eos
in singulis quibusque ciuitatibus uel locis per magis
tratus uel seniores locorum conueniant. hoc si omnib:
plac& edicatur ab uniuer sis epis dictum est omnib:
plac&. Et om̄s hoc suscriptionem nram firmabimus.
Petimus & iam ut ep̄s iustolis adiudices de concilio mit
tendis pro omnibus suscribat scitastua. Aurelius ep̄s dixit.

Si uideatur caritati urae forma conuentionis eorum
recitetur. ut hunc tenorem profectationis omnes si pla-
cuerit teneamus. Ab uniuersis episcopis dictum est. recitetur.
Iteus notarius recitauit forma conuentionis.

L **VIII** **I** **DONATISTARUM.**
Ille episcopus ecclesiae illius dixit. Quid de auctoritate illius
amplissime sedis impetrauimus. Petimus caritatem uram
recitare gestas in nece atque in affectum deduci iubeatis.
Recitata autem iussione atque actis in nexa dicant. Ille
episcopus ecclesiae illius dixit. Quid ergo nobis ad concilio
ecclesiae catholice mandatum sit ad donatistas per
uram grauitatem perferendum audire & actis inserere
& ad eos perferre dignamini. Eorumque responsionem
rursus apud actura nobis insinuare. Conuenimus uos
ex concilio in catholica auctoritate. misse uestra
correctione gaudere cupientes. Considerantes domini cari-
tatem. Quid dixit beati pacifici quoniam ipsi filii uocabuntur.
& admonuit per prophetam & iam his quid dicunt se fratres
nostros esse. Dicerent nos debere fratres esse. Hanc ergo paci-
ficam ex caritatem uenientem communionem nostram
contemnere non debetis. Ut si quid ueritati habere uos
arbitramini non dubitatis adserere. Id est ut congre-
gato uostro concilio. Deligatis ex uobis quibus causam
adseruonit urae committatis. ut & nos possimus hoc facere
ut & iam de nostro concilio deligantur. Quicum eis quod
diligentis confutato loco & tempore quicquid quaeritis

est. Quod ur̄a anobis separata communionem. cum
 pacem discutiant. Et tandem aliquando adiuuante
 dñō nro finem ueter nosus error accipiat. Ne propter
 animositatem hominum infirmę anime. Et ignari
 populi sacrilega dissensione dispareant. Si enim hoc
 fraternę acciperetis ueritas facile delucescat. Si autem
 hoc facere nolueris differentiaę ur̄aę facere innotescat.
 Cumque recitata esset ab uniuersis ep̄is dictum est.

satis placeat hoc fiat. & suscripserunt. Aurelius episcopus
 ecclesie carthaginensis. Huic decreto consensi & pre
 lecto suscripti. similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.

HÆC SYNODUS ADUERSUS

donatistas legationem ad principes dirigit.

Gloriosissimo imperatore honorio aug. vi. cons. xvi.
 kl̄ iul̄ carthagine in basilica regionis secunde. In hoc
 concilio legationem susceperunt. Theasius. & euodius
 contra donatistas in quo concilio insertum est. communi
 torium quod ita se continet. **QUALE CŌMO**

NIORIUM ACCEPERUNT LEGATI CONTRA DONATISTAS.

Lx. **C**ommonitorium fratribus theasio & euodio legatis ex carthagi
 nensi concilio ad gloriosissimos relegendissimos que principes.
 missis cum dñō auxilio piissimos imperatores adierint.
 eis insinuent. Quem admodum plena fiducia secundum
 superis am concilium donatistarum praepositis actis munici
 palibus sunt conuenti. ut si confiderint de assertionibus
 suis electis ex suo numero aliquibus idoneis nobiscum.

pacifice conferunt. & mansuetudine xpiana siquid ueritatis tenerent non ambigerent demonstrare. Quoniam sinceritas catholice quae iam pridem superioribus temporibus claruit. Nunc quoque per impericiam uel pertinaciam resistentibus innotescere. Sed quia differentia premebantur nihil poene ausi sunt respondere. unde quia impletum est erga eos episcopale ac pacificum officium. Et illi qui ueritati respondere nequieuerunt ad immanes uiolentias sunt conuersi. Ita ut multos episcopos multosque clericos aut delatari taceamus insidius oppresserint. Ecclesias & iam aliquas inuasserint aliquas inuadere. per temptauerint ipsorum iam clementiae est consulere aut ecclesia catholica quae eos re religioso utero genuit. & fidei firmitate nutriuit eorum & iam protectione muniatur. Ne temerari homines religionis temporibus infirmos populos terrendos preualeant. Quoniam secundo deprauare non possunt. Nota est enim & sepe legibus condatat ac circum cellio numquam furunt detestabiles manus. Quae & iam ipsorum relegio-
 222 fiffimorum supra principium frequentibus sanctorum
 223 condemnata est. Aduersus quorum furoribus possimus
 non insolita nec abs scriptarum aliena impetare presidia.
 Quando apostolus paulus sicut in apostolorum actibus fidelibus notum est factosorum conpirationem militari & iam submouit auxilio sed nos illud poscimus ut catholice ecclesiarum ordinum per ciuitates singulas & uicinarum quorumque possessorum per diuersa loca sine ulla

disimulatione tuitio prebeatur. Simul & iam
petendum uallam legem que a re legiose memorie eorum
patre theodosio de aurilibris decem in ordinatores uel ordi
natos hereticos seu & iam in possessores ubi eorum congregatio
deprehenditur promulgata est. Ita deinceps confirmari
percipiant ut in eos ualeat contra quos propter eorum in
fidias catholici prouocatio contestationem deposuerint.
Ut hoc saltem terrore absismatico uel heretico prauitate
deficiant. Qui consideratione eterne supplicii emendari
corrigeque dissimulant. Petendum & iam ut lex qua here
ticis uel ex ordinationibus uel ex testamentis aliquid capi
endi aut relinquendi denegat facultatem. Ab eorum quoque
pietate accensus repetatur. Ut eis relinquendi uel sumendi
ius adimat qui per tinacis furore cecati. In donatistarum
errore perseverare uoluerint. Ceterum illis qui con fide
ratione unitatis & pacis se corrigere uoluerint absque inter
dictis huius legis capiende hereditatis aditus pateat. Si
adhuc in errore heretico constituti aliquid ante donationis
uel hereditatis obuenit. His sane exceptis qui lite pulsati
putauerint ad catholica transeundum. Quia de talibus
credibile est non metu caelestis iudicii potius quam terreni
commodi auiditate unitatem catholicam preoptasse.
Ad haec autem omnia presidio opus est potestatum suarum
quarumque prouinciarum. Sane pro utilitate uel ecclesie.
Quicquid intellexerint prodesse agendi & imperandi
liberam decernimus legationem. Illud preter ea

Africani

cunctis nobis placuit ut littere de coetunro ad gloriosis-
simos imperatores & eminentissimas potestates dirigantur.
Quibus instruantur nro omnium consensum ad beatissimu
comitatum legator anobis esse director. Sed quia isdem
litteris ab omnibus subscribi tardissimum est. Nisi sin-
gularum suscriptionibus eadem epistole honorentur.
Petimus frater aureli ut isdem tuacitas nro omniu
nomine suscribere dignetur. Et suscriberunt.

Aurelius ep̄ ecclesiae carthaginensis. huic decreto
consensi & suscripsi. Similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.
Littere & iam ad iudices mittendae sunt. ut donec dñs
legatus ad nos redire permittat tuitiones per ordines
ciuitatum. & possessores prediorum ecclesiae catholice
in partiant. adiungendum & iam de equitio ut in probitas
eius quasi sibi iussacer dotum in prouissime uindicat.

Ab ypponiensi diaritorum repellatur littere & iam
ad ep̄m romane ecclesiae comendatione legatorum
mittendae sunt uel ad alios ubi fuerit imperator. Et
suscripserunt. Item aurelius ep̄ ecclesiae carthaginensis
huic decreto consensi & prelecto suscripsi. Similiter
& ceteri ep̄i suscripserunt. **IN HOC SYNODO
QUAESTIATUTIASUNT BREUIS DECLARATIADNEXUS.**

Stilicone iterum & anthemio uccc cōss̄. x kl̄ sept̄
carthagine in basilica regionis secunde. huius concilii
gesta ideo non ex integro descripti. Qm̄ magis ea que
in tempore necessaria fuerunt quam aliqua generalia.

constituta sunt sed ad instructionem studiorum
eiusdem concilii breuem digessi. **BREUIS**

CAUSA RUM.

LX **V**t libera legatio ab omnibus prouinciis ad concilium
dirigatur admixtionem legati & littere propter liberam
dirigendam legationem destinare precepta sunt. Ut
quia apud carthaginem tantum unitas facta est. Dentur
etiam littere ad iudices ut & alii prouinciis & ciuitatibus
operam impendi iubeant unitati. ut gratiarum actiones
de carthaginensi ecclesia per uniuersa africa de exclu-
sione donatistarum cum episcopi litteris ad committatum
mittantur. Recitate littere pape innocenti. ut episcopi
ad transmarina pergere facere non debeat. Quod hoc
ipsum episcoporum sententia confirmatur. ut propter
gratiarum actionem exclusionem donatistarum.

Duo clerici ecclesie carthaginensis ad committatum mit-

**tantur. IN HOC CONCILIO QUAE
CONSTITUTIS SUPERIORIBUS CORRIGUNTUR.**

Gloriosissimis imperatoribus honorio. vii. & theodosio. ii.
Iterum augusto cons. idurionu carthagine in basilica
regionis secunde. Cum aurelius episcopus unacum episcopis suis
consecrasset adstantibus diaconibus. Quoniam constitutum
fuerat in concilio ypponiensi ut singulis annis contrahe-
retur concilium africae plenarium. Non tantum hic
apud carthaginem. uerum & iam per diuersas prouincias
suo ordine. & hoc reseruatam est ut iudicemus aliquando

innumidia aliquando imbitatio atque hoc laboriosū
omnibus fratribus uisum est. **CONCILIUM**
UNIUEKSALE NONNISINECESSITATE FACIENDUM.

LXII **P**lacuit non sit ultra fatigandis fratribus anni uer-
saria necessitas sed quoties exegerit causa cōmunis.
Id est totius africe undecumque ad hanc sedem de hac re
dat littere fuerint congregandam esse synodum. In ea
prouincia ubi oportunitas per suaserit. Cause autem
quae communes non sunt prouincis iudicentur.

UT AB ELECTIS IUDICIBUS
PROUOCARE NON LICEAT.

LXIII **S**i autem fuerit prouocatum eligat qui prouocauerit
iudices & cum eo & ille contra quem prouocauerit
ut ab ipsis deinceps nulli liceat prouocare. **DELE**

GATIONIBUS DIUEKSAKŪ PROUINCIARUM.

Cum uniuerse legationes diuersarum prouinciarum
ad legarentur gratissime accepte sunt. Id ē numidiarū
bylacenorum mauroorum sitensium. Itemque cesarien-
sium sed & tripolitanorum. **UT AB IMPERATORIB;**
postuletur aduocatorum defensio pro causis ecclesiae.

LXIII **P**lacuit & iam ut petant ex nomine prouinciarum
omnium legati perrecturi uincentius & fortunatianus
a gloriosissimis imperatoribus ut dent facultatem
defensores constituendis cholafticos qui mactus sunt uel
immunere defensiones causarum ut more sacerdotū
prouinciae. Idem ipsi quidem defensionem ecclesiarū

susceperint. habeant facultatem pronegotiis
ecclesiarum quoties necessitas flagitauerit uel ad ob-
sistendum obrepentibus uel ad necessaria suggerenda
ingredi iudicium secretaria.

**UT SIT LEGA-
TIO LIBERA.**

Placuit ut legationem liberam habeat ad comitatum nisi-
dilecta legati. **PROTESTATIO MAU-
ROKUM SONTIFICUM DE PROMOSO.**

Protestatos esse p̄terea mauros cesarienses constat
primo suum per principales ciuitates thigauensis con-
uentum litteris eorum fuisse. ut secundum principalia
scita plenario concilio sup̄ presentiam faceret. & ut oport-
uit requisitus primo suus repperitus non est. sicuti diaconi
renunciauerunt. sed quia poposcit idē mauri de plenario
concilio oportere litteras de sanari ad uenerabilem
fratrem senem innocentium. Has placuit mita ut ag-
noscat requisitum primo suum in concilio & minime fuisse
repperitum. **DE PLEBIBUS QUAE NŪ
QUAM EP̄S HABUERUNT.**

LXV. **P**lacuit & illud ut plebes quae nunquam habuerunt
propriis episcopos nisi ex concilio unius cuiusque prouinciae
& primatis atque consensu eius ad cuius dioecesim eadem
ecclesia pertinebat. Decretis fuerit minime accipiant.

DE PLEBIBUS UEL DIOECESIB;

EX DONATISTIS CONUERISIS.

LXVI. Sane uille plebes quae conuerse sunt ad donatistas

& habuerunt episcopus sine dubio inconsulto concilio habere mereantur. Quae autem plebes habuerunt episcopus & de defuncto uoluerint non episcopus proprium habere sed alicuius episcopi dioecesim pertinere non eis esse denegandum nec non & illud suggestum est. quod plebes ante legem imperatorum de unitate lata. Quicumque conuerterentur episcopi ad catholica ipsi eas obtinere debeant. uerum a lege unitatis & deinceps oporteat uniuersas ecclesias uindicare sibi episcopus catholicos. Eorum locorum ad quos locos sub hereticis pertinebant uel conuersorum hereticorum & dioeceses & si que forte sunt instrumenta ecclesiae uel ad eius ius pertinetia. Qui uero aliqua usurpauerunt post legem usurpata conueni refutauerunt. **DE SUGGESTIONEM MAURENTII EPI.**

LXVII. **A**d suggestionem uel postulatam episcopi maurentii. Cum lecta fuisset schida quam obtulit episcopus placentanus qui per sona legati numidiarum gestat secundum sententiam eiusdem placentani recitata est in conspectu episcoporum. & cum quererentur hi quo ad esse uoluit adiacom proforibus. Id est seniores anouagermani ac minime inuenirentur secundo uel tertio requisita. Propterea censuit sanctum concilium ut littere ad eundem senem sancti appum praerogentur. Quonouerit uoluntati plebis memorate nullomodo iniuriam episcopi subcumbendum. maurentius episcopus dixit. Quoniam requisita sunt seniores anouagermani secundo ac tertio. & non sunt inueni quibus precepta erant.

aprimate utoccurrerent aduenerabile concilium
 quodnunc agitur idibus iunius suiabsentiam procurarunt
 Idcirco decernat ex hac re aliquid sc̄tasura . ne sub molesta
 calumniae ipsorum innocens uidear laborare. Concilium
 sc̄m statui debuisse quidem secundum censuram sacer dotale
 ex hoc concilio aduersus contumaces fertisententia sed quia
 mansuetudo ecclesiastica seruanda est in omnibus causis pro
 miserunt ad senem sanctippum & ut nouerint iudices de con
 concilio electos sine dilatione considerare debere in ciuitate
 thuburtisensi ut negotio congruum adhibeatur exam̄.
 Maurelius ep̄s dixit. Iudices peto sc̄m senem sanctippum.
 sc̄m augustinum . florentium . theasium sansutium secundū
 & posidium . hos decerni mihi iubeatis sc̄m concilium concessit
 iudices postulator . Reliquos autem iudices ad complendū
 numerum necessarios eligenabus ipsi senioribus anoua germanj .

**Senex sanctippus curauit decernere. DE PACI
 FICANDIS ECCLESIAE
 ROMANAE ET ALEXANDRINAE.**

LX VIII. **P**lacuit & iam ut de dissensione romanae atque alexan
 drinae ecclesie ad sc̄m papam innocentium scribatur.
 Quoutraque ecclesia intra se pacem quam precepit dñs
 teneat. **DE HIS QUI UXORES AUT
 UTROSDEMITTUNT UT SIC MANEANT.**

LX VIII. **P**lacuit ut secundum euangelicam & apostolicam disci
 plinam neque dimissus ab uxore neque dimissa a marito
 . alteri coniugatur . sed ita maneant . Aut sibi & reconcilientur .

Quod si contempserint ad poenitentiam redigantur.

In qua causa in legem imperialem petendam promul-

gari. **DE PŒCIBUS AD ALIARE DICENDIS**

† LXX.

Placuit & iam hoc ut preces que probate fuerint in concilio siue prefationes. siue commendationes seu manus impositiones ab omnibus celebrentur. Nec alie omnino contra omnino fidem proferantur. sed quae cumque cum prudentioribus fuerint conlata edicantur. **DE HIS QUI PUBLICORUM IUDICIUM COGNITIONEM AB IMPERATORE PROPOSUERINT.**

LXXI.

Placuit ut quicumque ab imperatore cognitionem iudiciorum publicorum petuerit honore proprio priuetur. si autem episcopale iudicium ab imperatore postulauerit nihil ei obstat.

DE HIS QUI CUM IN AFRICA NON COMMUNICANT VOLUERUNT TRANS MARE SUBIRE.

Quicumque autem communicant. si in africa intrans marinis ad communicandum obrepserit iacturam clericatus excipiat ut pergentes ad committatum causam suam uel carthaginensi uel romano pontifici.

IN SINUARE PROCURENT.

LXXII.

Placuit ut quicumque ad committatum ire uoluerit in forma quae ad urbem rome ecclesiae mittatur inueniatur. ut inde & iam ad committatum formatam accipiat. quod si accipiens ad romanam tantummodo formam. & tamen necessitatem quae ad committatum pergere a communione remoueantur. Quod ibi rome ei repentina necessitas

orta fuerit ad committatum per gendi. Ad legem apud
 ep̄m urbis romę ipsam necessitatem. & de hoc scripta
 eiusdem romani ep̄i perferat formate autem quae
 a primatibus uel a quibuscumque ep̄is clericis propriis
 dantur. habeant diem pasche quod si adhuc eiusdem anni
 pasche dies incertus est. Ille precedentis adiungatur
 quomodo solet post consulatu in publicis gestis ascribi. Placuit
 & illud ut aduersus donatistas & paganos uel eorum super
 fationes legati missi de hoc glorioso concilio. Quicquid
 uale per uiderint de gloriosissimis principibus impetrent.
 Placuit & iam petiti omnium ep̄orum ut ep̄istolis omnibus
 de concilio dandis sc̄ta sc̄ta sola suscribat. & suscripser.
 Aurelius ep̄s carthaginensis huic decreto consensit & pre
 lecto suscripsi. Similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.

CONCIL. CONTRA PAGANOS HERETICOS

Basso & philippo uuā cons̄. xvi kl̄ iat. carthagine
 in secretario basilice resatute in hoc concilio legatione
 iterum suscepit fortunatianus ep̄s contra paganos & here
 ticos.

ITEM CONCILIUM CONTRA PAGANOS ET HERETICOS.

Basso & philippo uuā cons̄. iii. id̄ octobris carthagine
 legationem resatutus & florentius ep̄i contra paganos
 & hereticos. Et tempore quo seuerus & macharius
 occisunt. & propter eorum causam euodius theasius
 & uictor ep̄i caesisunt. **CONCILIO
 DE COGNITIONE EPISCOPI.**

Gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . consr . xviii . kl iut . carthagine in basilica secunda . In hoc concilio placuit ut non sibi unus ep̄s iudicet cognitionem gestahuius concilii . Ideo non descripti . Q̄m̄prouincię non uniuersale caelebratū est .

CONCL̄ CONTRA DONATISTAS

Post consulatum gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . xviii . kl iut . carthagine in basilica regio secunde . In hoc concilio legationem susceperunt contra donatistas . Florentius . possidius p̄sidius & benenatus ep̄i . eotempore quo lex data est . ut libera uoluntate quis cultum xp̄ianitatis excipere .

CONCL̄ CONTRA HERESĒ PELAGII ET CELESTINI .

Lxx
v

Gloriosissimis imperatoribus honorio augusto & theodosio . viii . consr . kl mai carthagine in secretario basilice fausta cum aurelius ep̄s uniuersali concilio confedisit & adstantibus diaconibus . Placuit omnibus ep̄iscopis quorum nomina & suscriptiones indite sunt in sc̄a synodo carthaginiensis ecclesie constitutis .

Q̄D ADAM N̄ SIT FACTUS AD OM̄NIA MORTALIS .

Lxx
vi

Vt quicumque dicit adam primum hominem mortalem factum ita ut siue peccaret siue non peccaret moreretur in corpore . hoc est de corpore exire non peccato merito sed necessitate nature anathemasit .

Q̄D PARUULI

Lxx
vii

IN REMISSIONE PECCATORUM BAPTIZENTUR
Item placuit ut quicumque paruulos recensentes abuteris .

matrū baptizandos negat. aut dicit in remissionem
 quidem peccatorum eos baptizari. Sed nil ex adam trahere
 originalis peccati quod lauacro regenerationis expietur.
 unde fit consequens ut ne in forma baptismatis in remissionem
 peccatorum. Non uera sed falsa intellegatur anathemasit.
 Quoniam non aliter intellegendum est quod ait apostolus.
 per unum hominem peccatum intrauit in mundum & per
 peccatum mors. Et ita in omnes homines pertransiit in quo
 omnes peccauerunt nisi quem admodum ecclesia catholica
 ubique diffusa semper intellexit. Propter hanc enim
 regulam fidei & iam paruuli qui nihil peccatorum in se
 ipsis adhuc committere potuerunt. Ideo in peccatorum
 remissione ueraciter baptizantur ut ne in generatione
 mundaetur quod generatione traxerunt.

**QD GRATIA
 DI NON SOLUM REMISSIONEM TRIBUIT SED
 ETIAM PRESTAT ADIUTORIUM NE PECCETUR.**

LXX
VIII. Item placuit ut quicumque dixerit gratiam di quae iusta
 ficatur per ih̄m xp̄m dñm nr̄m ad solam remissionem pecca-
 torum ualere que iam commissasunt. Non & iam adiutorium
 ut non committatur anathemasit.

**QD GRATIA XPI
 NON SOLUM SCIENTIAM TRIBUIT QUID AGAM
 SED ETIAM DILECTIONEM NOBIS INSPIRATUR
 QUOD SCIMUS IMPLERE UALEAMUS.**

LXX
VIII. Item quisquis dixerit eandem gratiam di per ih̄m xp̄m
 dñm nr̄m. propter hoc tantum nos adiuuare ad non
 peccandum. quia per ipsam nobis reuelatur & aperitur

intelligentia mandatorum ut sciamus quid appetere
 quid vitare debeamus autem pro illa nobis prestari
 ut quod faciendū cognouerimus & iam facere diligamur
 atque ualeamus anathemasit. Cum enim dicat apostolus
 scientia inflat caritas uero edificat. ualde impium est ut
 credamus a te que inflat nos habere gratiam xpi. Et ad
 eam que edificat non habere cum sit utrumque donum di.
 & scire quid facere debeamus & diligere ut faciamus. ut
 edificante caritate scientiam non possit inflare. sicut
 autem de dō scriptum est. quidoc & hominem scientiam.
 Ita & iam scriptum est caritas ex dō est. **QŪSINGŪI**

LXXX **I** **GRATIA NIHIL BONI POSSIT IMPLERE.**

Item placuit ut quicumque dixerit ideo nobis gratiam iusta
 ficationis dari ut quod facere libero iubemur arbitrio
 facilius possimus implere per gratiam. Tanquam & si gratia
 non daretur. Non quidem facile sed tamen possemus & iam
 sine illa implere diuina mandata anathemasit. De fructibus
 enim mandatorum dñi loquebatur ubi non ait. sine me
 difficilius potestis facere. sed ait. sine me nihil potestis facere.

QUOD NON SOLUM HUMILIS
S^d UERAX SCŌRUM VOX ISTA EST SI DIXERIMUS

LXXXI **I** quia peccatum non habemus nos ipsos sed uicimus.
 Item placuit ut quod ait sc̄i iohannes apostolus. si dixerimus
 quia peccatum non habemus nos ipsos decipimus & ueritas
 in nobis non est. Quisquis sic accipiendum putauerit ut dicat.
 propter humilitatem non oportet redici. Nos non habere peccati

non quia ueritas est anathematis. Sequitur enim apostolus
 & adiungit. Si autem confessi fuerimus peccata nostra fidelis est
 & iustus qui remittat nobis peccata & mundet nos ab omni
 iniquitate ubi satis apparere hoc non tantum humiliter sed
 & iam ueraciter dicit. Poterat enim apostolus dicere. Si dixerim
 non habemus peccatum nos ipsos extollimus & humilitas in nobis
 non est. Sed cum ait. Nos ipsos decipimus & ueritas in nobis non est.
 Satis ostendit eum quid dixerit se non habere peccatum. non
 uerum loqui sed falsum. **Q̄D IN ORDINE S̄CI**

PRO SEDICANI DIMITTENOBIS DEBITA NŌRA.

LXXX
II
Iemplacuit ut quicumque dixerit in oratione dominica
 ideo dicere sc̄os. Demittenobis debita nŏra. ut non pro seipsis
 hoc dicant quia non est eis iam necessaria ista pettio sed pro
 aliis qui sunt in suo populo peccatores. Et ideo non dicere
 unumquemque sc̄orum. Demitte mihi debita mea sed de
 mitte nobis debita nŏra ut hoc pro aliis potius quam se iustus
 petere intellegatur anathematis. Sc̄i enim & iustus erat
 apostolus iacobus cum dicebat. In multis enim offendimus
 omnes. Nam quare additum est omnes nisi ut ista sententia
 conueniret. & psalmo ubi legitur. Ne intres in iudicio cum
 seruo tuo. qm̄ non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuent.
 Et in oratione sapientissimo salomoni. Non est homo
 qui non peccauit & in libro sc̄i iob in manu omnis hominis
 signat ut sciat omnis homo infirmitatem suam. Unde & iam
 daniel sc̄s & iustus. Cum in oratione pluraliter diceret.
 Peccauimus iniquitatem fecimus & cetera que ibi ueraciter

& humiliter confitetur ne putaretur quemadmodum
quidam sentiunt hoc non de suis sed de populis suis potius dixisse
peccatis. Postea dixit cum orarem & confitere peccata mea
& peccata populi mei dno dno meo. Noluit dicere peccata nostra
sed populis suis dixerit & sua. In futurum istos qui tam male
intellegerent tamquam propheta preuidit. **QD UERXCI**

LXXX
III

ASCIS DICATUR DE MIHI ENOBIS DEBITA NOSTRA
I templacuit ut quicumque ipsa uerba dominice orationis
ubi dicimus demitte nobis debita nra. Ita uolunt a scis dici ut
humiliter non ueraciter hoc dicitur anathematis. Quis enim
ferat orantem & non hominibus sed ipsi dno mententem qui
labiis sibi dicit. Dimitte uelle & corde dicit quae sibi demittantur
debita non habere. **DE PLEBIBUS CONUERSIS**

LXXX
III

AD DONATISTIS
I templacuit quoniam quidem ante aliquod annos ecclesia
plenario concilio confutum est. ut quaecumque ecclesiae
in diocesi confutata ante leges de donatistas. Latas catholice
facte sunt ad eas cathedras pertineant. Per quarum ep
factum est ut catholice unitate communicarent. Post
leges autem quaecumque communicauerunt. Illuc pertineant
quo pertinebant cum eent in parte donati. Sed quia multe
contrauersie postea inter ep in dioecibus ortae sunt
& oriuntur. Quibus tunc minus uidetur esse prospectum
nunc isto concilio scio placuit ut ubi cumque catholica fuit
& pars donati & ad diuersas cathedras pertinebant. Quo
cumque tempore illic unitas facta est uel facta fuerit.

siue ante leges siue post leges ad eam cathedram
pertineant. Aliquam catholica quae iam ibi fuerat per-
tinebat. **DE DIOECESIBUS QUALITER**
eas diuidant inter se epi tam catholici quam qui ex donati
parte conuersi sunt. **LXXXV.**

Ita sane ut si epi ex donatistis ad catholicam unitatem
conuersi sunt equaliter inter se diuidant easque sic fuerint
inuenta. Ubi ambepartes fuerunt id est utalia loca ad illu
alia ad illum pertineant. Ita ut ille diuidat qui amplius
temporis in episcopatum habet & minor eligat. Quod si
forte unus fuerit locus ad eum pertineat quem plerumque
Quod si forte antiqui catholici suum uoluerint & illi suum qui ex
donati parte conuersi sunt plurimorum uoluntas paucioribus
preferatur. si autem partes aequales sunt maioris temporis
epo deputetur. si autem ita plurima inueniuntur in quibus
ambepartes fuerunt ut non possint equaliter diuidi. uelut
si in pari numero fuerint distributis eis locis qui partem
habent numerum. Quicumque locus remanserit hoc in eo
seruetur quod superius dictum est quam de uno tractaretur
loco.

UT SI QUADAM DIOECESI EPUS

ab heresim liberans triennio possideri nullus eam repetat.
LXXXVI. **I**tem placet ut etiam si quisquam post leges aliquem locum
ad catholicam unitatem conuerterit. si eum per triennium
meminere petente retinuit. ulterius ab eo non repetatur.
Si tamen per ipsum triennium fuit epus qui possit repetere
& tacuit. si autem non fuit non preiudicetur matri.

Sed liceat cum locus acceperit ep̄m qui non habebat
ex ipsodie intra triennium repetere. Itemque si fuerit
ep̄s ad catholicam ex donati parte conuersus non ei pre
iudicet. Prefinitum tempus sed ex quodie conuersus
est habeat per triennium potestatem repetendi loca
quoad ipsam pertinebant cathedram. **DE HIS QUI**

LXXX
VII

I ad se putant pertinere inconuenit his a quibus tenentur fuerint.
templacuit ut quicumque ep̄i plebes quas ad suam cathedram
estimant pertinere. Non ita repetunt ut causas suas
ep̄is iudicantibus agant. sed alio retinente intruerint
siue uolentibus ~~siue uolentibus~~ plebibus causasque detri
mentum patiantur. Et quicumque iam hoc fecerunt
si nondum est inter ep̄os finita contentio sed adhuc inde con
tendunt ille inde discedat quem confiteri preter missis
iudiciis ecclesiasticis intruisse nec sibi quisque blandiantur.
Si a primatē ut retineat litteras impetrarit. sed siue habeat
litteras siue non habeat conueniat eum qui tenet. & eius litteras
accipiat ut eum appareat pacifice tenuisse ecclesiam ad se
pertinentem. si autem ille aliquam questionem retulerit
per ep̄m iudices causam finiatur. siue quos eis primates dederint
siue quod ipsos uicinos ex consensu delegerint. **DE HIS**

LXXX
VIII

I qui plebes ad se pertinentes negligunt.
templacuit ut quicumque negligunt loca ad suam cathedram
pertinentia in catholicam unitatem lucrari conueniantur
a diligentibus uicinis ep̄is ut dare non morentur. quod si
intra sex menses adie conuentionis non effecerint qui potuerit eas

lucrari ad ipsum pertineat. Ita sane ut si ille at quem
 pertransisse uidebantur probare potuerit. magis illius
 electam negligentiam fuisse preuentam ut eomodo eius
 cura sollicitior uetaretur. Cum hoc iudices episcopi cognouerint
 sue cathedre loca resatuant. sane si epi inter quos causa
 uersatur. Diuersarum sunt prouinciarum ille primatur
 de iudices in cuius prouincia est locus de quo contenditur.
 si autem ex communi placito uicinos iudices elegerint aut
 omnium sententia sequantur aut duorum. **quod electior.**

IUDICIUM SENTENTIAS SPERNENDI BEI.

LXXXVIII **A** iudicibus autem quos communis consensus elegerit
 non liceat prouocare. & quisquis prouocatus fuerit pro
 contumaciam nolle obtemperare iudicibus. Cum hoc prime
 sedis episcopo fuerit probatum de litteras ut nullus ei communique
 episcoporum donec obtemperet. **ut si episcopus negle**
 gat suam dioecesim communionem priuetur.

XC **S** in matricibus cathedris negligens fuerit aduersus hereticos
 conueniatur a uicinis episcopis diligenter ab eis suam negligentiam
 demonstraretur ut se excusare non possit. Quod si ex die quo con
 uenitur intra sex menses. si in eius prouincia exsecutio fuerit
 & non eos ad unitatem catholicam conuertendor curauerint
 non ei communiqueatur donec adimpleat. si autem exsequitor
 ad loca non uenerit non ascribatur episcopo. **de episcopis**
 qui donatistas communicasse mentati fuerint.

XCI **S** i autem probatum fuerit eum de communionem illorum
 fuisse mentatum dicendo eos communicasse. quos eos sciente

non communicasse confiteri. etiam episcopatum
amittat. **DE PRIS ET CLERICIS UT N**

XCII. **I**ntemplacuit ut p^rbⁱ diaconi uel ceteri inferiores
clerici incausis quas habuerint. fidei iudicis episcoporum
suorum quesi fuerint uicini epi eos audiant & inter eos
quicquid est firmant adhibita ab eis ex consensu ep^orum
suorum. Quod si ab eis prouocandum putauerint non
prouocent nisi ad africana concilia uel ad primates pro
uinciarum suarum. Ad uiam marina autem qui putauerint
appellandum a nullo intra africam in communionem
suscipiatur. **DE VIRGINIBUS ETIAM**

XCIII. **I**ntemplacuit ut quicumque ep^orum necessitate pericu
tantis pudicitie uirginalis cum & uel peccator potens uel
raptor aliquis formidatur uel si eam aliquo mortis
periculoso scrupulo compuncta fuerit non uelata moriatur
aut exigentibus parentibus aut his ad quorum cura pertinet
uel auerit uirginem. seu uelauit inter .xxv. annos etatis
non ei ob sit concilium quod de isto amorum numero con
fatum est. **NE DIUTIUS EPITENEANT**

XCIII. **I**ntemplacuit ne diutius uniuersae epi qui ad concilium congre
gati sunt tenerentur ob uniuerso concilio iudices ternos.
De singulis prouinciis eligi. & electi sunt. De prouincia cartha
ginensi. uicentius fortunatianus & clarus. De prouincia

numidia alypius agufanus & refutatus. Deprouincia byza
 ana cum scō sene donatiano primare. crisconius iocundus
 & emilianus. Demauritania sitifensis seuerianus asiaticus
 & donatus. Deprouincia tripolitana plautius qui ex more
 legatur unus est missus qui omnes cum scō sene aurelio uni
 uersa cognoscat aquopetatur uniuersum concilium ut tunc
 siue gefas quae confecta iam sunt. siue episcolis ipse subscribat
 & subscriperunt. aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis. huic
 decreto consensi & prelecto subscripsi. similiter & ceteri subscrip
 serunt. **ITĒ CONCL̄ HUIC INTERFUIT
 ECCLESIAE ROMANĒ LEGATIO.**

Post consulatu gloriosissimorum imperatorum honorio .xii.
 & theodosii .viii. augg. .iii. kl. iun̄ carthagine in secretario
 basilice refutata est. Cum aurelius ep̄s unacum faustiano eccl̄s
 potentiane. prouinc̄ italīe pinicem legato romanę eccl̄s
 uincenti oculi sitano fortunatiano neapolitano mauriano
 utiparenti adeodato. simidico pentadio carpitano rufiniano
 muruensi p̄textato sicilibbensis quod uult deo ucrensi candido
 abbritano gallomano uanenſi legato prouinc̄e proc̄. alyppio
 thaḡ augustano ypponiensium reḡ & possidio calamensi.
 legḡ prouinc̄e numidię maximiano aquiregenſi iocundo
 suffetulensi. maximiano suffetulensi & hilarino horreo
 cellor̄ legato. prouinc̄e bizacene notauo sitifensi & leone
 obtensi legato prouinc̄e mauritanę sitifensi. Nicello ru
 surrenti laurentio uositano & numeriano rusguniensi legato
 prouinc̄e mauritanę chesariensis ab uniuersali concilio
 iudicibus dilectis ad fratibus diaconibus consedis &c.

S. Aug.

Et quibusdam peractis multi epi ceterorum peragendorum
 memorasse conquerentur. sustinere non posse & ad proprias
 ecclesias festinare. Placuit uniuerso concilio ut ab omnibus
 elegerentur & singulis quibusque prouincis qui propter
 alia peragenda residerent. & factum est ut hi adessent
 quorum suscriptiones eos adfuisse testantur. **QD EXCO
 MUNICATI AD ACCUSATIONE ADMITTI N DEBEANT**

XCV.

Placuitque omnibus qm̄ superioribus conciliorum decreta
 de personis quaenonadmittendefunt ad accusationem clericorum
 iam confitutum est & que personę nonadmittentur non ex
 pressum est. Idcirco definimus etum rite ad accusationem non
 admitti qui postea quam excommunicatus fuerit in ipsa ad
 huc excommunicatione confitatus. siue sit clericus siue
 laicus accusare uoluerit. **QD SERUI ET LIBERTI**
 omnes qui infames personę non debeant accusare.

† XCVI.

Item placuit ut omnes serui uel proprii liberti ad accusatione
 non admittantur. uel om̄s quos ad accusanda publica crimina
 leges publice non admittant. Omnis & iam infame maculis
 aspersi. Id est infiriones acturpitudinibus subiectę personę.
 heretici & iam siue pagani seuiudęi. sed tamen omnibus quibus
 accusatio denegatur in causis propriis acusandi licentia
 non neganda. **UT QUI UNUM CRIMEN**
 non probauerit ad alterum admitti non debeat.

XCVII.

Item placuit quotiescumque clericis ab accusatoribus
 multa crimina abiciuntur & unum ex ipsis de quo prius
 egerit probare non ualuerit ad cetera iam non admittatur.
QUI TESTIMONIJ ADMITTENDI S

XCV III. **T**estes autem ad testamonia admittendos qui nec accusa-
tionem admittunt precepta sunt uel etiam quos ipse accusator de sua
domo produxerit ad testamonia autem intra annos .xiiij.
etatis sue non admittatur. **DE EPISCOPIS QUI EX**

XCV III. **I**tem placuit ut si quando episcopus dicat aliquem sibi soli proprium
crimen fuisse confessum atque illi negat. Non putet ad ini-
uriam suam episcopus pertinere quod illi soli non creditur. & si disci-
pulo propriae consuetudine sed dicat negantia nolle communicare.

**UT NON TEMERE QUIS QUAM
COMMUNIONE PRIUET EPISCOPUS**

C. **Q**uamdiu excommunicato non communicauerit suus episcopus
eidem episcopo ab alio non communicetur episcopus. ut magis ne
dicat in quemquam quod alio documentis conuincere non potest.
Aurelius episcopus dixit. Juxta statuta totius concilio congregati
& in e medio citati sententiam. placet facere rerum omnium
conclusionem. uniuersitati designati & digesta huius diei
tractatum ecclesia gesta suscipiunt. Quae uero adhuc ex-
pressa non sunt. die sequenti per fratres nostros faustanum episcopus
philippum & asellum presbyteros uenerabili fratri & co-
episcopo nostro bonifacio scribemus & suscripserunt. Aurelius
episcopus his gestis statutorum apud nos habitis suscriptis. fau-
stinus episcopus ecclesie potentane provincie piceni legatus
ecclesie romane his gestis suscriptis. Alypius episcopus thagaf-
tensis legatus provincie numidie his gestis suscriptis. **D**
Agrius episcopus ypponiensis legatus provincie numidiae his
gestis suscriptis. Possidius episcopus calamensis legatus **D**

aug.

prouinciae numidie hisgetas suscripsi. uincentius cula
 sitanus hisgetas suscripsi. fortunatianus neapolitanus his
 getas suscripsi. Pentadius carpetanus hisgetas suscripsi.
 Rufianus maxentis hisgetas suscripsi. Quodualdeus uerentis
 hisgetas suscripsi. Candidus germanie hisgetas suscripsi. Callo
 nius utichentis hisgetas suscripsi. maximianus aquentis his
 getas suscripsi. Iocundus suffetulentis legatus prouinciae
 byzacene hisgetas suscripsi. maximus legatus prouinciae
 byzacene hisgetas suscripsi. Hilarinus horreo celenis
 legatus prouinciae eiusdem hisgetas suscripsi. Ninellus
 rusurianentis legatus prouinciae cesariensis hisgetas suscripsi.
 numerianus rusguriensis legatus prouinciae caesariensis
 hisgetas suscripsi. Leomocentis legatus prouinciae cea
 riensis hisgetas suscripsi. Aluis leo legatus prouinciae
 sitafentis hisgetas suscripsi. Et ceteri epi ducenti decem
 & septem suscripserunt. Philippus prbte ecclesiae romane
 hisgetas anobis recolectas suscripsi. Asellus prbte legatus
 ecclesiae romane hisgetas suscripsi quae per nos directas.

INCP EPIS TL ABO MNICONCIL

africano ad bonifatium urbis rome epm per fausanum
 epm philippum & asellum prbi legatus eccle romane

DIRECTA

Ci. **D**omino beatissimo & honorabili fratri bonifatio aureliur
 ualentanus prime sedis prouinciae numidie & ceteri
 qui praesentes adsumus numero ducenti decem & septem
 ex omni concilio africe. quoniam dno placuit ut de his
 quinobis cum egerunt scilicet fratres nri coepiscopi fausanus

114
& conpresbyteri philippus & assellus. Nunc beatae memorie
epo to simo aquo ad nos mandata & litteras attulerunt.
sectu auenerationi quae in eius locum es diuinitus constitutus
humilitas nra suscribere. Eabreuitate insinuare debemus
quae utrorumque concordia terminatae sunt. Nee aquae pro
lixis gestorum uoluminibus continentur. In quibus salua
quidem caritate. Non tamen sine paruo altercationes labore
demorati sumus ea gestis delibantes. quae nunc ad causam
pertinent quamquam & ille si adhuc esset in corpore hoc acci
pere gratius quouideret pecatius terminatum domine
frater. Apianus prbt decius & ordinatione & excommuni
catione fuerat exortum. Non solum siccensi uerum & iam
totius africanae ecclesiae non leue scandalum de omnibus
erratis suis ueniam petens communioni est restitutus. Prior
autem coepi n siccensis urbanus quod in eo corrigendum
uisum est sine ulla dubitatione correxit. Qui uero paci & qui
eti ecclesiae non tantum ad praesens sed & iam in posterum
prospiciendum fuit quoniam talia multa precesserat. ut uel
similia uel & iam grauiora deinceps preuaricari oportere.
Placuit nobis ut de siccensi ecclesia retentio salice & honore
gradus sui prbt remouetur apianus. & accepto epistolio
ubicumque alibi uellet & possit presbyteri munere fun
geretur quod eidem ipsi per litteras proprias postulanti.
sine difficultate concessimus sine priusquam haec causa
isto termino clauderetur. Inter alique diuturnis discer
pationibus uersabamur quia rogatio ipsa poscebat. ut
apud acta ecclesiastica a fratribus nris. faustano coepo

Africani

& philippo atque asello conpresbyteris quaereremus
ut promerent. Quicquid eis nobiscum agendum fuisset
miunctum. Nonnulla quidem sine ulla scripto prosecutus
uerbis. sed cum id potius flagitaremus quod in litteris ferrent
communitorium protulerunt. Quod recitatum nobis & iam
gestis quae secum ad uos deferuntur est allegatum in quo eis quattuor
quedam nobiscum regenda mandata sunt. unum de appella
tionibus episcoporum ad romane ecclesie sacerdotem. Alteru
ne ad comitatum episcopi in por^{tane} nauigent. Tertium de tractandis
presbyterorum & diaconorum causis apud finitimos episcopos
si quis excommunicati perperam fuerant. Quartam de
urbano episcopo excommunicando uel & iam romam euocando.
Nisi ea quae uidebantur corrigenda corrigerent. Quorum
omnium de primo & tertio id est ut romam liceat episcopo pro
uocare. & ut clericorum cause apud suarum prouinciarum
episcopos finiantur. Tam priore anno & iam litteris nostris ad eundem
uenerabilis memorie Iosimum episcopum data sinuare cura
uimus. ut ea seruari sine ulla eius paulisper fineremus.
usque ad inquisitionem statutorum concilii nicheni. & nunc
de tua poscimus scititate ut quem admodum eam apud nichenam
a patribus acta uel constituta sunt. sic ea a nobis facias custodiri.
& ubi ad uos ista quae in commonitorio adtulimus faciunt ex
erceri. Id est si episcopus accusatus fuerit & iudicauerint con
gregati episcopi regionis ipsius ut de grado suo eicerent eum.
Et appellasse uideatur & confugerit ad beatissimum eccle
sie romane episcopum & uoluerit audiri & iustum putauerit
ut renouetur examen. scribere his episcopis dignetur qui in finitima

& propinqua prouinciasunt. ut ipsi diligenter omnia
requirant. Et iuxta fidem ueritatis definiant quod si is qui
rogat causam suam. Iterum audiri deprecationes sua mouerit
epm romanum ut latere suo primmittat. Et in potestate
epi quid uellit & quid efame. Et si decreuerit mittendos esse
qui pnter com epis iudicent. habentes auctoritatem eius
a quo defanatisunt erit in suo arbitrio. si uero crediderit sufficere
epm ut negotio terminum inponant. faciat quod sapientis
simo suo consilio iudicauerit. Item de presbiteris & diaconibus.
si epus quis iracundus quod esse non debet cito aut aspere como
ueatur aduersus prim si uero diaconum suum. & exterminare
cum de ecclesia uoluerit. prouidendum ne innocens damnetur.
aut perdat communionem. Habeat potestatem eiectus ut
finitimos interpellat & causa eius audiatur & diligentius
tractetur quia non oportet ei negari audientia roganti. & ille
epus qui aut iuste aut iniuste reiecit patienter accipiat ut ne
gotium discurratur ut aut probeatur eius aut emendetur
sententia. haec utique ad aduentum uerissimorum exem
plariorum nichemiconali inserta gestasunt. Quae si bique
admodum ipso quod apud nos fratres ex apostolica sede
directa allegauerunt communitorio continentur. eo
que ordine uel apud uos in italia custodirentur. Nullo modo
nostalia qualia commemorare iam nolumus uel tollerare
cogeremur. sed credimus adiuuante misericordia dñi
dñi quod tua sūtate romane ecclesie presidente. Non
sumus iam istum typum passuri. & seruabuntur erganos
quaenobis etiam non differemus custodiri debeant.

Africani

Cum frater caritate quae secundum sapientiam atque iustitiam quam tibi donauit altissimus. & iam ipsi prospicere esse seruanda si forte aliter se habent canones concilii nicheni. Quamuis enim plurimos codices legeremus. sed nusquam in nicheno concilio in latinis codicibus legimus. Quemadmodum in supra dicto communitorio in directa sunt. Tamen quia hic in nullo codice greco ea potius inuenire ex orientalibus ecclesiis ubi perhibentur eadem decreta. Posse etiam authentica reperire magis nobis desideramus afferri. Pro quare tuam tuam quoque uenerationem obsecramus ut scribere & iam ipse digneris ad illarum partium sacerdotes. hoc est ecclesiam antiochie alexandriae & constantinopolitanae. & si alius eam tui placuerit scitati ut inde ad nos idem canones apud nicheam ciuitatem a patribus consueta ueniant. Te potissimum hoc beneficium cunctis occidentalibus ecclesiis in domino adiutorio conferente. Quis enim dubitabit exemplaria esse uerissima coniecta in greca nicheni synodi congregati. Quedam diuersis locis & de nobilibus grecis ecclesiis ad lata & comparata concordant. Quod donec fiat haec quae in communitorio supra dicto nobis allegata sunt. De appellationibus episcoporum ad romane ecclesiae sacerdotem. & de clericorum causis apud suarum prouinciarum episcopos terminandis. Nos usque ad probationem seruaturus esse profiteamur. & beatitudinem tuam ad hoc nos adiuturam in diuoluntate confidimus. Cetera uero quae in nostro synodo gesta uel firmata sunt. quoniam supra dicti fratres nostri faustanus coepiscopus philippus & asellus presbiteri secum ferunt. si dignatus fueris

tua enota facient sc̄itaa. & aliam manu dñsm̄ tenobis annis
 plurimis custodiat beatissime frater. Suscripserunt nobis quoq:
 alypius augustinus possidius marinus & ceteri ep̄i. EXPLICIT Amen.

INCIPIUNT RESCRIPTA AD CONCL

africanum cyrilli alexandri ep̄i authentica concili nicheni
 translata de greco per innocentium pr̄bm̄ transmiserunt que
 & iam ep̄istole cum eodem concilio nicheno per memoratum
 pr̄bm̄ innocentium & marcellum subdiac̄ eccles̄ carthaginensi
 sc̄o bonifatio ep̄iscopo ecclesie romane sub die.

VIXT DE CB SUNT DIRECTA

CII Dominis honorabilibus sc̄is fratribus coep̄is. Aurelio.
 ualentino. sed & omni sc̄e congregationi carthaginensi
 synodo congregatae. Cyrillus salutans in d̄o caritatem ur̄am
 scriptam uenerationis ur̄e. multa habentia quaerimonia
 cum omni letitia per filium nr̄m innocentium pr̄b̄ suscepti.
 quibus a nobis speratis ut de sc̄imonia eccl̄e uerissima exemplaria
 ex authentica synodo apud nichenam ciuitatem metropolim by
 thimie a sc̄is patribus constituta atque firmata sub nr̄e fidei
 professione ur̄e dilectioni porrigamus. unde dñm̄ honorabiles
 fratres salute p̄eunte necesse habui per harum latorem filium
 nr̄m innocentium pr̄bm̄ fidelissima exemplaria ex authentica
 synodo in nichena ciuitate bythimie habitare caritati dirigere.
 Quod & in eccl̄e sacra historia requirentes inuenietis. De
 pascha uero ut scripsistis nuntiamus uobis. xvii. kl̄ mai
 nos futura indignone celebrare. & aliam manu dñs̄ & dñsm̄
 sc̄am ur̄am congregationem custodiat quod optamus
 Km̄i fratres. **INCIPIT EPISTOLA XIITIEPI**

CONSTANTINO POLYTANIA DE OSDE

CIII. Dominis scis merito beatissimis fratribus coepis aurelio ualentano uel ceteris carissimis in synodo apud carthaginem habita confatutis. Atacus episcopus per filium toferum marcellum subdiaconum uirum scripturae dilectionis cum omni gratiarum actione suscepti. Domino gratias agens quod merui tantorum fratrum benedictione perfrui dominis beatissimis fratribus. Scripsit sane ut ueterissimos canones apud nicheam ciuitatem metropolim bithiniae a patribus confatutos. Sub fidei ad sapulatione dirigam. & quis est qui communem fidem uel statuta a patribus firmata suis fratribus denegat. quadere per eundem filium meum marcellum subdiaconum nimium fesanantem. Sicut statuta sunt in nichea ciuitate a patribus canones in integro ut uisus direxi petens ut prome plurimum uerba sacra congregatio orare iubeat. Et aliam manu dominum salutem ueram custodiat quod optamus sancti fratres.

INCIPIT EXEM PLARIA CONCILII

nicheni directa sub die. vi. kl. Decis post consulato gloriofissimorum imperatorum honorii. xii. & theodosii. v. augustorum bonifatio urbis romae. episcopo.

CIII. Credimus in unum deum patrem omnipotentem uisibilem nec non & inuisibilem creatorem & in unum dominum nostrum ihesum christum filium dei. Natum ex patre unigenitum hoc est & substantia a patris. Deum ex deo lumen ex lumine deum uerum ex deo uero natum non creatum eiusdem cum patre substantiae per quem omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos homines & propter salutem nostram descendit & incarnatus est & homo factus passus est & resurrexit tertia die ascendit in caelum uenturus

inde iudicare uiuos & mortuos & in sp̄m̄ sc̄m̄. Eos uero qui
dicunt erat tempus quando non erat & qui ex nihilo factus
uelex alia substantia uelessentia esse aut mutabilem aut conuer-
ubilem filium dī dicunt anathematizat catholica & apostolica
ecclesia. Hic symbolo fidei & iam exemplaria statutorum eiusdem
concilii nicheni. a memoratis pontificibus annexa sunt. Sicut
superius per omnia continentur. Quatenus hic ea iterum con-
scribi necessarium non esse credimus. **INCIPIT EPISTOLA**
concilii africani ad papam celestinum urbis episcopum.

Cv **D**omino dilectissimo & honorabili fratri celestino. aurelius
palatinus antonius tuus seruus dī terrenus. fortunatus
martinus. ianuarius obtatus celacius donatus theasius uincen-
tus fortunatus & ceteri qui uniuersali africano concilio
carthaginis affuimus. Obtaremus siquidem admodum sc̄tatis
tua de aduentu a piari letatos uos fuisse. missis per conp̄b̄m
m̄m̄ leonem litteris inuolauit. Itanos quoque de eius purgatione
haec scripta cum letitia mitteremus esse & profecto & nra
& nra modo alacritas certior nec p̄propeta uiderentur. que
adhuc de audiendo quam de auditu p̄cesserat adueniente sane
ad nos sc̄o fratre & coep̄o nro faufano concilium congregauimus
& credidimus ideo cum illo missum. Qm̄ sicut per eius operam
praesbyterio ante redditus fuerat. Ita nunc posse & de tantis
criminibus atthabracenis obiectis colaborante purgari.
Cuius tanta actam immania flagitia decursum nri concilii
examen inuenit. ut & memorati patrocinium potius quam
iudicium ac defensoris magis operam quam dīceptatoris
ius fatiam superarent. Nam primum quantum obfaterit

Africani

†
omni congregatione diuersas iniurias ingerendo . quasi
ecclesiae romanae asserens priuilegia . & uolens cum anobis
in communioni suscipi . Quemtua sc̄tas credens appellasse
quod probare non potuit communioni reddiderat . Quod
minime tamen licuit quod & iam gestorum melius lectioni
cognoscas . Triduo tamen laboriosissimo agitato iudicio cum
diuersis idem obiecte afflictae quereremus . uel moras
coep̄nri faustam uetergi uersiones ipsius apiarii . Quibus
nefandas turpitudines occulere conabatur . Qui iudex iustus
foras & longanimis magno conpendio resecauit . tertiore
quippe ac pudore obstinatione compressa . Quatantum liuidu
caenum impudentia negationis uolebat obruere donro eius
consuetam coartante . & occulta quae nullus corde
tantam quam in uoluntate criminum iam damnabat . & iam
hominibus publicante repente in confessione cunctorum
obiectorum flagitiorum . dolosus negator erupit . Et tandem
de omnibus incredibilibus obprobriis ultroneus seip̄se conuicit .
Atque ipsam quoque nram̄ sp̄m quae cum & credebamus & ob
tabamus . De tam pudendis maculis posse purgari conuertat
ingemuit . Nisi q̄m̄ istam nram̄ inestam unotantum solatio
mitigauit . quod & nos laborare diuturnioris quesiōnis
absoluit . & suis uulneribus qualem cumque medellam
& similita ac suae consuetud̄e reluctantē confessione p̄uidit .
Domine frat̄ p̄fato itaque de uite salutationis officio in pen
dio de p̄camur . ut deinceps ad uas aureas hinc uenientes non
facilius admittat̄ . Nec anobis excommunicatos in com
munionem ultra uellat̄ excipere . quia hoc & iam nicheno

concilio definitum facile aduertet. uenerabilitas tua nam
 & si inferioribus clericis uell laicis uideatur ibi precauere.
 Quantomagis hoc de episcopis uoluit obseruari. nec in sua prouincia
 communionem suspensi. At tua scitatie pro popere uel indebite
 uideantur communioni refutari. Presbyterorum quoque
 & sequentium clericorum improbare fugia sicut edignum
 est repellat scitatie tua. Quia & nulla patrum definitione hoc
 ecclesiae derogatum est africanae. & decreta nichena siue in
 inferioribus gradus clericos. Siue ipsos episcopos suis metropolitanis
 aperitissime commiserunt. Prudentissime enim iustissime
 quae uiderunt quaecumque negotia in suis locis ubi ortasunt
 finienda. Nec unicuique prouidentia gratiam scilicet. De futura
 qua equitas christi sacerdotibus. & prudenter uideatur & con
 stantissime teneatur. maxime quia unicuique concessum est.
 si iudicio offensus fuerit cognitorum ad concilia suae prouinciae.
 uel etiam uniuersale prouocare nisi forte quisquam est qui
 credat unicuique & posseduntur examinis inspirare iustitiam
 & innumerabilibus congregatis in concilium sacerdotibus
 denegare. Aut quomodo ipsum transmarinum iudicium
 ratum erit. Ad quod testium necessarie personae uel propter
 sexum uel propter senectutem infirmitatem uel multas alias
 impedimentas adduci non poterunt. Nam ut aliqui tamquam
 atque scitatis latere mittantur. Nullo inuenimus patrum
 synodo confutatum quia illud quod pridem per eundem
 coepiscopum nostrum faustanum. tamquam ex parte nicheni concilii
 exinde transmissis in conciliis uerioribus. quia accipiuntur
 nichena scilicet cyllillo coepiscopum nostrum alexandrinae ecclesiae

& uenerabili atque constantinopolitano antistite exau-
 themaco missis. Quae & iam antehoc per innocentium prbm
 & marcellum subdiaconos per quos ad nos ab eis directa sunt. uenera-
 bilis memoriae bonifatio epō decessori uro anobis transmissa sunt.
 In quibus tale aliquid non potuimus reperire. Executores
 & iam clericos uros quibusque potentibus nolite mittere. Nolite
 concedere ne fumosum typhum seculi in ecclesiam xpi qua elucet
 simplicitas & humilitatis diem. Om̄ uidere cupientibus prefert
 uideamur inducere. Nam de fratre nro fustano amoto iam
 profuis nefandis nequitus de xpi ecclesia dolendo a piario
 securi sumus. Quod eum prouitatem ac moderatione tua esca-
 tatur. salua fraterna caritate ulterius in africa minime patiantur.
 Et alia manu dñi nri sc̄itatem uram seu longiore orantem
 pro nobis custodiat domine frater. **EXPLICIT**
AFRICANI CONCILII. INCIPIT
EPISTOLA DECRETALIS PAPAE
 SIRICII SIRICII HIMERIO EPŌ TARRACONENSI SALUTEM.

Siricius papa Successor
 Damasi a: 385.
 obiit. 398.

Directa ad decessorem nrm sc̄e recordationis damasum
 fraternitatis tuae relatio. meam in sedem ipsius constitutum
 quia sic dñs ordinauit. Inuenit quem cum in conuentum fratrum
 solita tuae legeremus tantum inuenimus quae reprehensione
 & correctione sint digna. Quanta obtaremus laudanda
 cognoscere. Et quia necesse nos erat in eius labores curasq;
 succedere. cui per di gratiam suscepimus in honorem facti
 ut oportebat. primitus meae profectionis indicio ad
 singula prouidentis aspirare digna tua est. Consultationi
 tuae responsum competens non negauimus quia officium nri